

ΕΡΑΤΩ

1 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1861 — ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Η ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΛΑΜΒΕΡΤΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ ΓΑΛΛΙΚΟΥ.

(Συνέχεια, *βλ. φυλλάδιον 6.*)

— 'Η επίτροπή αὐτή, φιλιτάτη μου 'Ιουλία, ἀπονέμει βραβεΐα, νομισματόσημα, ἀμοιβάς εἰς τοὺς ζευγηλάτας, εἰς τοὺς γεωργοὺς, εἰς τοὺς κτηνοτρόφους τῆς ἐπαρχίας τοὺς ἀναδειχθέντας ἱκανοτέρους καθ' ἕκαστον ἔτος. Καὶ λέγεις ὅτι γνωρίζεις τὰς γεωργικὰς συνελεύσεις ;»

Ὁ Λαμβέρτος ἀνεκάγχασεν.

«Ἄ! γνωρίζει τὰς γεωργικὰς συνελεύσεις!

— Δὲν εἶπον τοῦτο.

— Μὲ συγχωρεῖς, ἀπεκρίθη, ἐντελῶς!

— Διότι δὲν προσεῖχον . . . »

Ὁ Λαμβέρτος παρετήρησε τὴν σύζυγόν του, ἣν ἠθέλησε νὰ βιάσῃ ὅπως προχωρήσῃ μέχρι τῆς πιπτούσης καθέτως λάμπφως τοῦ φανοῦ, τοῦ ὁποῦ εἶχεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἀπομακρυνθῆ, φοβουμένη μὴ παρατηρηθῆ ἢ ὠχρότης τῆς.

«Ἄλλὰ τί ἔχεις λοιπόν;

— Τίποτε, φίλε μου.

— Ἡ φυσιογνωμία σου μοὶ φαίνεται

— Ἄ! ἤξεύρω . . . θὰ σὰς εἶπω ἀμέσως . . . εἶναι . . . εἶναι ἕνεκα τοῦ ψύχους.

— Βλέπεις! Πρὶν σὲ ἀφήσω πρὸ ὀλίγου δὲν σὲ ἐσυμβούλευσα νὰ εἰσέλθῃς εἰς τὴν οἰκίαν; Ποτὲ δὲν ἀκολουθεῖς τὰς συμβουλὰς.

— Νὰ εἰσέλθω . . . νὰ εἰσέλθω τόσον ἔνωρὶς ἐνῶ εἶναι τόσοι καύσωι!

— Τόσοι καύσωι!

— Μάλιστα . . . ἐγὼ εὐρίσκω . . .

— Ἄ! οὕτως, ἄς ἴδωμεν, καλή μου φίλη, λέγεις πρῶτον ὅτι εἶναι τόσοι ψύχους, ἔπειτα ὅτι εἶναι τόσοι καύσωι. Μὴ φάσκῃς καὶ ἀντιφάσκῃς.

— Βεβαίως ἀπώλεσα τὸ λογικόν μου, εἶπε κατ' ἑαυτὴν ἡ κυρία Λαμβέρτου. Προσεπάθησεν ὅμως νὰ συνενώσῃ ἀπάσας τὰς διανοητικὰς τῆς δυνάμεις, διὰ ν' ἀποκριθῆ εἰς τὸν σύζυγόν τῆς, ὅστις δὲν ἄφινε τὴν ἐπιστολήν.

«Ἐἶχον αἰσθανθῆ καύσωνα καὶ ψύχος συγχρόνως.

— Λοιπὸν ἔχεις ῥίγος; — τί ἔλεγον;

— Ναί, ῥίγος.

— Τοῦτο εἶναι σοβαρόν.

— Ὅχι, δὲν εἶναι τίποτε.

— Μὲ συγχωρεῖς, εἶναι ἡ ἀρχὴ τοῦ πυρετοῦ.

— Ἐξακολουθήσατε. Ὀμιλεῖτε περὶ τοῦ κικουρριοδικείου. . .

— Περὶ τοῦ κικουρριοδικείου; . . .

— Περὶ τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς . . . περὶ τῆς ἐξεταστικῆς ἐπιτροπῆς ἤθελα νὰ εἶπω.

— Περὶ τῶν γεωργικῶν συνελεύσεων.

— Μάλιστα, περὶ τῶν γεωργικῶν συνελεύσεων . . . Τὴν ἐπιστολήν ταύτην! ὦ! τὴν ἐπιστολήν ταύτην! . . . δὲν θὰ τὴν ἀναγνώσῃ τοῦτο θέλει εἶναι ὁ ἀμέσός μου θάνατος! Ἄλλὰ πῶς εἶναι δυνατόν νὰ μὴ τὴν ἀναγνώσῃ;

Ὁ Λαμβέρτος ἔλαβεν ἐκ τοῦ βραχίονος τὴν σύζυγόν του διὰ νὰ τὴν κάμῃ νὰ προσέξῃ, καὶ ἐξηκολούθησεν οὕτως.

«Λοιπὸν, ἐὰν αἱ συνελεύσεις αὗται εἶναι ἡ ἑορτὴ τῶν γεωργῶν, ὡς σοὶ εἶπον πρὸ ὀλίγου, ἀγαπητῆ μου Ἰουλίττα, εἶναι ἐπίσης ἡ ἑορτὴ τῶν φυτῶν, τῶν ἀνθέων. . . »

Ἡ κυρία Λαμβέρτου, ἥς τὸ ἠθικὸν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ἐταράσσεται ἕνεκα τῆς σκηνῆς ταύτης, ἥτις παρετείνετο ὑπὲρ τὰς δυνάμεις τῆς, εἶχε πέσει εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ἐκνευρισμοῦ καὶ ἐξασθενίσεως, ὥστε ἐπανελάμβανε μηχανικῶς τὰς φράσεις τοῦ συζύγου τῆς.

«Ναί, τῶν φυτῶν, τῶν ἀνθέων . . . »

Καὶ ὁ Λαμβέρτος προσέθετε.

«Τῶν δημοτριακῶν καρπῶν, τῶν γογγυλῶν, τῶν προβάτων, τῶν βοῶν. . . »

Καὶ ἡ κυρία Λαμβέρτου ἐπανελάμβαν ἐπίσης.

«Τῶν δημοτριακῶν καρπῶν, τῶν γογγυλῶν, τῶν προβάτων, τῶν βοῶν . . .

— Καὶ τέλος, εἶπεν ὁ Λαμβέρτος, αἱ γεωργικαὶ συνελεύσεις εἶναι ἡ ἑορτὴ πάντων τῶν λαχάνων καὶ πάντων τῶν ζώων ἐν γενέει.

— Καὶ τέλος, ἐπανελάμβαν ἡ κυρία Λαμβέρτου αὐτομάτως,

πάντων τῶν λαχάνων καὶ πάντων τῶν ζώων ἐν γένει.

— Ἐν πρώτοις, ὀλίγον ἔλειψεν, ἐπανέλαβεν ὁ Λαμβέρτος, νὰ μὴ ἀναχωρήσῃ ἡ ἀμάξα τῶν ἀδελφῶν Jolibœuf ἔτριζεν ὑπὸ τὸ βᾶρος τῶν ὀδοιπόρων. Ἄναβας ἐκ τοῦ ὀπισθεν χωρίσματος, εἰσῆλθον μετὰ πολλῆς δυσκολίας μέχρι τοῦ βᾶθους τῆς ἀμάξης, καὶ ἐκεῖ, τῇ βοήθειᾳ τῶν γονάτων μου καὶ τῶν ἀγκῶνων μου, ἔκαμον μικρὰν τινὰ θέσιν μεταξὺ εἴκοσι χονδρῶν ἐργατῶν, ὧν ἕκαστος ἔφερεν εἰς τὰς χεῖράς του τὸ φυτικὸν ἢ τὸ ζωϊκὸν φαινόμενον, εἰς ὃ ἐβασίζετο ὅτι ἤθελε λάβει τὴν ἀμοιβὴν τῆς ἐπιτροπῆς. Ὁ μὲν ἐκράτει παμμέγεθες δράγμα σίτου, τὸ ὅποιον ἔπνιγε τὸν γείτονά του, ὁ δὲ γιγαντιαῖον ποτιστήριον τῆς ἐφευρέσεώς του, ὁ δὲ κυψέλην μέλιτος, ὁ δὲ τὸ τελειοποιημένον ὕννιον τοῦ ἀρότρου, τὸ ὅποιον ἤροτρία τοὺς πόδας τοῦ καθημένου ἀντικρῦ του, ὁ δὲ κλάδον μορέας πλήρη μεταξοσκωλήκων, ὁ δὲ κράμβην τερατώδη. Ἐν ὀλίγαις λέξεσιν ἦτον ἡ κιβωτὸς τοῦ Νῶε. Ὁ κατακλυσμὸς δὲν ἦτο μακρὰν. Ἐξακολουθεῖς νὰ με ἀκούης, δὲν ἔχει οὕτως;

— Μετὰ μεγίστης περιεργείας, ἀπεκρίθη ἡ κυρία Λαμβέρτου, ἣτις ἐστήριζετο εἰς τὸν βραχίονα τοῦ συζύγου της διὰ νὰ μὴ γονατίσῃ. Ὑπεφέρατε, εἶπατε, κατακλυσμὸν; Τῶνόντι, ἔβρεξε πολὺ ἀφ' ὅτου μᾶς ἀφήσατε.

— Ἄ! οὕτως, εἶσαι κατὶ περισσώτερον ἀπὸ ἀπρόσεκτος, ἔκραζεν ὁ Λαμβέρτος ἀναγκάζων τὴν σύζυγόν του νὰ στραφῇ, εἰς τρόπον ὥστε ν' ἀντιθέσῃ τὸ πρόσωπόν της πρὸς τὸ ἰδικὸν του. Τί σκέπτεσαι λοιπόν;

— Διατί μοι κάμνεις τὴν ἐρώτησιν ταύτην;

— Διότι ἔκαμες ἀπίστευτον παρατήρησιν.

— Ποίαν παρατήρησιν;

— Σοὶ ὀμιλῶ περὶ κατακλυσμοῦ μεταφορικῶς, καὶ σὺ μοὶ λέγεις ὅτι τῶνόντι ἔβρεξε πολὺ κατὰ τὴν ἐσπέραν ταύτην. Ἄλλ' ἦτον, εἶναι, ἔσεται ὁ καλλίτερος καιρὸς, ποῦ εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ, ἀπόψε.

— Καὶ πάλιν σὺ ζητῶ συγνώμην... Ἄλλ' ἡ ἐπάνοδός σας μοὶ ἐπροξένησε τοιαύτην ἐκπληξίν... καὶ ἔπειτα αὐτὸ τὸ ὅποιον μοὶ λέγετε εἶναι τόσο παράδοξον, τόσο παράδοξον...

— Ἴδού τὸ παράδοξον, ἐξηκολούθησεν ὁ Λαμβέρτος, ὅστις ἐφάνη ὅτι ἠγχαριστήθη ἐκ τῆς ἀποκρίσεως ταύτης. Ἐντὸς τῆς ἀμάξης ταύτης τῶν ἀδελφῶν Jolibœuf εὕρισκετο καὶ ἐργάτης τις, ὅστις εἶχε τὴν θετικότητα ὅτι ἤθελε λάβει ἀφεύκτως τὸ χρυσοῦν νομισματόσημον, τὸ ὅποιον ὑπεσχέθησαν τὸ ἔτος τοῦτο εἰς πάντα καλὸν ἀγρονομόν, ὅστις ἤθελε παχύνει ὑπερφυῶς πτηνά.

Ἐἶχεν ἐπὶ τῶν γονάτων του ὄρνιθα, ὄρνιθα ἣτις εἶχε βᾶρος τοῦλάχιστον ὀκτῶ λίθρων. Πρὸς τὰ δεξιὰ εὕρισκετο ἄλλος τις, κρεοπώλης τις, συμπεραῖνω, ὅστις ὠδήγει εἰς τὰς γεωργικὰς συνελύσεις κίνα κολοσσαῖον ἐκ τοῦ πλέον φοβεροῦ εἶδους, λαμπρόν, καὶ ἄγριον, μιγάδα τὸ γένος. Τὸ ἀριστούργημα τοῦτο ἐδείκνυεν ὀδόντας δυναμένους νὰ καταφάγωσιν ὀλόκληρον τὴν ἐξεταστικὴν ἐπιτροπὴν. Τὸ πᾶν εἶχε καλῶς ἕως ἐδῶ... »

Ὁ Λαμβέρτος, εἰς τὸ μέρος τοῦτο τῆς διηγήσεως του, ἔθεσε μηχανικῶς τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὸ θυλάκιόν του, ἡ δὲ κυρία Λαμβέρτου ἀνέπνευσεν ἐκ βᾶθους καρδίας ἀνέλαβεν ἐλπίδα τινὰ ἰδοῦσα νὰ ἐξαλειφθῇ ἡ φοβερὰ αὕτη ἐπιστολή. Ὅποια ἐλπὶς!

« Ἄλλὰ σχεδὸν κατὰ τὴν αὐτὴν στιγμὴν καθ' ἣν καὶ ἐγὼ, ἐξηκολούθησεν ὁ Λαμβέρτος, ὅστις ἐνόμιζεν ὅτι ἔπρεπε νὰ δώσῃ τοσοῦτ' ἀριστοτέραν ἀκρίθειαν εἰς τοὺς λόγους του, ὅτ' ἢ σύζυγός του ἐφάνετο ὅτι τὸν ἤκουε μετὰ ὀλιγοτέρας προσοχῆς σχεδὸν κατὰ τὴν στιγμὴν καθ' ἣν καὶ ἐγὼ, ἀνέβη εἰς τὴν ἀμάξαν χωρικός τις, ὅστις ἐκάθησεν ἀντικρῦ ἐκείνου ὅστις ἐκράτει τὴν ὄρνιθα, καὶ ὅστις ἦτο βάνουσός τις, ἀλλὰ βάνουσος ἐκ τοῦ πλέον ἀγρίου γένους. Δὲν ἐταράχθη ποσῶς, σὲ βεδαιῶ, ἐν τῷ μέσῳ πάντων ἐκείνων τῶν ζώων τῶν σωτηρῶν κειμένων πέριξ του. Ὁ πατὴρ του ἤξιζε νὰ περιγραφῇ ὑπὸ τοῦ K. Buffon.

— Ἄς μὲ ὀμιλεῖ τώρα περὶ ὀρνίθων καὶ περὶ τοῦ K. Buffon! »

εἶπεν ἡ κυρία Λαμβέρτου καθ' ἑαυτὴν, ἥτις ἐν τῷ μέσῳ βασιάνων τούτων ἠσφαλίζετο τρόπον τινὰ μὴ βλέπων τὴν ἐπιστολὴν εἰς τὰς χεῖρας τοῦ συζύγου τῆς.

«Ἐπαναλαμβάνω, εἶπεν ὁ Λαμβέρτος, οὗτος ἔκρυπτε τι ὑπὸ τὸ ἐξ ἑρίου πλατὺ ἐπανωφόρειόν του.— Ὑπάγεις καὶ σὺ εἰς τὰς γεωργικὰς συνελεύσεις; τὸν ἠρώτησέ τις ὑπομειδιῶν βλακωδῶς.— Μὰ τὴν πίστιν μου! ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, καὶ ἂν δὲν ἦναι παρὰ ἐν μόνον νομισματόσημον χρυσοῦν, καὶ μεγάλο σὰν τὸ φεγγάρι, ἐγὼ βεβαίως θὰ τὸ ἔχω! — Ἐφεῦρες λοιπὸν ἀντιφάρμακον τῆς ἀσθενείας τῆς ἀμπέλου; — Ἐφεῦρον κάτι καλλήτερον! — Ἴτι λοιπόν; — Λὶ ἀλώπεκες εἰς τὸ ἐξῆς δὲν θὰ τρώγουν οὔτε ὄρνιθα, οὔτε κούρκους, οὔτε πετεινοὺς, οὔτε ὄρνιθας.— Δὲν τὸ πιστεύω! — Εἶναι καθὼς σὰς λέγω! εἰς τὸ ἐξῆς. . . . — Μὰς τὸ εἶπες ἤδη; μάθε μας λοιπὸν ταχέως τὴν ἀνακαλύψιν σου. — Ἀνεκάλυψα χόρτον τι τὸ ὁποῖον ἀποκοιμίζει τὰς ἀλώπεκας, ὡς ἐὰν τὰς εἶχον ναουρίσει αἱ τροφοὶ των. Μόλις γευθῶσιν ἐξ αὐτοῦ, χασμῶνται καὶ ἀρχίζουσι νὰ βέγγωσι. Δὲν εἶναι ἀνάγκη παρὰ νὰ περιτριγυρίσῃ τις τὸ ὄρνιθοτροφεῖον μὲ τὸ χόρτον τοῦτο, καὶ ἡ ὑπόθεσις ἐτελείωσεν. Ἴδου τὸ χόρτον, προσέθεσεν δεικνύων δράγμα φύλλον, καὶ ἰδοὺ ἡ ἀλώπηξ.» Καὶ ἔδειξεν ἀλώπεκα, ἀληθῆ ἀλώπεκα, κεκρυμμένην ὑπὸ τὸ ἐπανωφόρειόν του· φωνὴ γενικοῦ θαυμασμοῦ ἠκούσθη εἰς τὴν θέαν ταύτην. Ἄλωπηξ ἐντὸς ἀμάξης! Πᾶς τις συνεστέλλετο, ἐγείρετο, ἀπεμακρύνετο μετὰ φόβου, πλην τοῦ κυνὸς τοῦ ἐκ μιγάδος γένους, ὅστις ὠδηγεῖτο εἰς τὰς γεωργικὰς συνελεύσεις· ὄρμα μὲ στόμα ἀνοικτὸν κατὰ τῆς ἀλώπεκος· αὕτη δὲ δὲν θὰ εἶχε βεβαίως φάγει ἀρκετὸν ἐκ τοῦ χόρτου τῆς, διότι ἀνίσταται καὶ ὄρμα κατὰ τῆς ὄρνιθος καὶ προσπαθεῖ νὰ τὴν πνίξῃ, ἐνῶ ὁ κύων ἐκ μέρους του, προσπαθεῖ νὰ πνίξῃ τὴν ἀλώπεκα. Συλλογίσθητι ἐὰν ἡ ἀμάξα ἐτινάζετο. Ἦτο σάλος πλοίου. Ἦτο κάτι περισσότερον ἀπὸ σάλος! Ἦτο. . . Πῶς νὰ σοὶ δώσω ἰδέαν ἀκόμη ἀκριβεστέραν τοῦ φρικώδους ἐκεῖνου κουνήματος;»

Ἄφου ἐσκέφθη ὀλίγα δευτερόλεπτα, πῶς νὰ δώσῃ εἰς τὴν σύζυγόν του ἰδέαν τοῦ κουνήματος τῆς ἀμάξης, ὁ Λαμβέρτος, περιχαρῆς αἴφνης ἔκραξε.

«Τοῦτο εἶναι!»

Ταχέως ἔχωσε τὴν χεῖρα ἐντὸς τοῦ θυλακίου του, καὶ ἐξέβαλε τὴν ἐπιστολὴν, ἣν εἶχε θέσει ἐν αὐτῷ ἀπερισκέπτως πρὸ ὀλίγων λεπτῶν.

Ὁ τρόμος τῆς κυρίας Λαμβέρτου ἐπανῆλθε μετὰ τῶν λοιπῶν ἄλλων θλίψεων.

Ὁ Λαμβέρτος ἠνέφξε μετὰ ζωηρότητος τὴν ἐπιστολὴν, τὴν ἐξήπλωσε μεταξὺ τῶν χειρῶν του, καὶ κρατῶν αὐτὴν ὀριζοντίως, μετὰ ταῦτα δὲ στρέφον αὐτὴν ποτὲ μὲν πρὸς τὰ δεξιὰ ποτὲ δὲ πρὸς τὰ ἀριστερά, εἶπεν·

«Ἴδου! παρατήρησε! ἐπηγέναμεν ποτὲ μὲν οὕτως, ποτὲ δὲ οὕτως. . .»

Ὁ φόβος ὑπῆρξεν εἰς τὴν κυρίαν Λαμβέρτου ἀνώτερος πάτης τῆς ἀνθρωπίνης φρονήσεως. Ἐξέβαλε φωνὴν, βληθεῖσαν κατὰ πρῶτον φρενητικῶς, τελειώσαται δὲ ἡσυχότερον, καὶ σθεσθεῖσαν μᾶλλον ἐντὸς τοῦ προσβληθέντος ὑπὸ φρίκης λάρυγγός τῆς ἢ τελειώσαται.

«Ἄ! Θεέ μου, θὰ τὴν ἀναγνώσῃ!»

— Βεβαιώσου, τῇ εἶπεν ὁ Λαμβέρτος, ὅστις μόνον τὸ πρῶτον μέρος τῆς φωνῆς εἶχεν ἀκούσει, βεβαιώσου, ἀνετράπημεν, ἀλλὰ τόσον εὐτυχῶς, ὥστε ἡδυνήθη νὰ ἐξέλθω σῶος καὶ ἀβλαβῆς ἐκ μιᾶς θυρίδος τῆς ἀπιστεύτου ταύτης ἀμάξης. Ἀλλὰ, εὐρεθεὶς ὄρθιος, ἀπεποιήθη, ὡς συμπεραίνει, νὰ ὑπάγω εἰς τὸ Φοντανεβλά ὁμοῦ μὲ ὄλην ἐκεῖνην τὴν φυσικὴν ἱστορίαν. Ἐπέστρεψα ταχέως ἐδῶ, ἀγνοῶν, τὸ ὁμολογῶ, ἐὰν ἡ ἀλώπηξ κατεβρόχησε τὴν ὄρνιθα, ἐὰν ὁ κύων ἔφαγε τὴν ἀλώπεκα, ἐὰν ἐφαγώθησαν καὶ οἱ τρεῖς, ἢ ἐὰν τέλος ἔφαγαν τοὺς ὄδοιπόρους, ἀλλὰ προτιθέμενος σπουδαίως νὰ ζητήσω ἐγὼ αὐτὸς ἀμοιβὴν παρὰ τῶν γεωργικῶν συνελεύσεων, διότι ἐξῆλθον ζῶν ἐκ τοῦ θηριοτροφεῖου τού-

του. "Ελοιπόν! τί λέγεις τώρα διὰ τὸ συμβεβηκός μου; ἤρω-
τησεν ὁ Λαμβέρτος ἐγγίζων ἀκροθυγῶς μὲ τὴν ἐπιστολὴν τὴν
κατασταθὲν ἀγνώριστον πρόσωπον τῆς σύζυγος του.

— Λέγω ὅτι ἠπατώμην. Τρόντι, οὐδὲν σταγῶν ὕδατος ἔπεσε
καθ' ὄλην τὴν ἐσπέραν.»

Ὁ Λαμβέρτος ὀπισθοδρόμησεν ἀπὸ ἐκπληξῆς εἰς τὴν ἀπό-
κρισιν ταύτην, ἥτις εἰς οὐδὲν ἀπεκρίνετο, καὶ ἥτις ὑπανίττετο
ἀντικείμενον ἄλλως ἀσυνάρτητον, περὶ οὗ εἶχεν ὀμιλήσει πρὸ ἐνὸς
τετάρτου ἢ σύζυγός του.

«Ἄ! τί σημαίνει τοῦτο! ἔκραζεν ὁ Λαμβέρτος.

— Τί λοιπόν;

— Πῶς, σὲ ἐρωτῶ . . . καὶ μοὶ ἀποκρίνεσαι . . . Ἄ! ἀληθῶς,
τοῦτο εἶναι πολὺ, εἶναι τέλος παρὰ πολὺ.

— Τί εἶναι παρὰ πολὺ;

— Ἄλλ' ἐκεῖνο τὸ ὅποσον μοὶ λέγεις τώρα, ἀλλὰ πᾶν ὅτι
μοὶ εἶπες ἀπὸ τῆς ἐπανόδου μου εἰς Φρομομβίλλην. Βεβαίως,
πρέπει νὰ σοὶ συνέβη ἔκτακτόν τι.

— Σὲ βεβαίῳ, ὅτι δὲν συνέβη τίποτε . . .

— Κάτι τὸ ὅποσον δὲν θέλεις νὰ μοὶ τὸ εἶπης.

— Σὰς ὑπόσχομαι, ὅτι δὲν ἔχω νὰ σὰς εἶπω τι, ὅτι οὐδὲν
συνέβη κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀπουσίας σας.

— Εἶναι ἀδύνατον!

— Σὰς ὀρκίζομαι . . .

— Εἶναι ἀδύνατον, σοὶ λέγω.

— Ἄλλὰ καὶ πάλιν . . .

— Καὶ πάλιν δὲν εἶναι δυνατόν. Εἶσαι ὠχρά! ἰδὲ πόσον
εἶσαι ὠχρά.»

Ἔθεσε ζωηρῶς τὴν κυρίαν Λαμβέρτου ὑπὸ τὴν λάμπιν τοῦ
φανού.

« Τρέμεις!

— Ὁ τρόπος, μὲ τὸν ὅποσον μὲ ἐξετάζετε. . . .

— Εἶσαι παγωμένη! . . . Θέλω νὰ μάθω . . . Ποῦ εἶναι

ἡ Ἀδελαΐς; . . . Εἰς αὐτὴν μήπως συνέβη δυστύχημά τι;

— Δὲν συνέβη τίποτε εἰς τὴν Ἀδελαΐδα . . . Ἦσυχάσατε!

— Ποῦ εἶναι ὁ Γεράρδος;

— Ἄλλ' ὄχι μακρὰν ἀπὸ ἐδῶ . . . Δὲν ἤξεύρω . . . θέλετε; . .

Ἄλλὰ, σὰς ὀρκίζομαι . . . οὐδὲν δυστύχημα . . . οὔτε εἰς τὸν
Γεράρδον οὔτε εἰς τὴν Ἀδελαΐδα . . . Ἄλλὰ δὲν με πιστεύετε
. . . διὰ νὰ σὰς πείσω . . . Τί δυστύχημα; . . . τί κακόν; . . .
θέλετε νὰ τοὺς φωνάζω; ἢ ἀ σημάνω τὸν κώδωνα . . . ἢ ἔλ-
θουν . . . καὶ ἢ ἴδῃτε . . .»

Ἡ κυρία Λαμβέρτου εἶχεν εἰσέτι ἀρκετὴν δύναμιν διὰ νὰ
τρέξῃ πρὸς τὸν στῦλον τοῦ κώδωνος. Ἐμελλε νὰ ἐγγίσῃ τὸν
δακτύλιον αὐτοῦ, ὅτε ἐφώναζεν·

«Ἄ! ἰδοὺ αὐτοί.»

Ὁ Λαμβέρτος ἐπανήλθεν ἐκ τῆς ταραχῆς του.

«Ἐλθετε, ἔλθετε λοιπόν!» εἶπεν ἡ κυρία Λαμβέρτου, μετὰ
τῆς ὀλίγης φωνῆς, ἥτις τῇ ἐναπελείπετο εἰσέτι, εἰς τὴν Ἀδε-
λαΐδα καὶ εἰς τὸν Γεράρδον, οἵτινες ἐδιπλασίασαν τὸ βῆμά των
διὰ νὰ φθάσωσι ταχύτερον εἰς τὸν κύκλον τῶν Πασχαλεῶν.
«Ἐλθετε! σὰς ἰκετεύω.»

Ἡ Ἀδελαΐς ἀσθμένουσα ἠρώτησε·

«Τί τρέχει, ἀλλὰ τί τρέχει;

— Ἰδοὺ ἡμεῖς, ἀλλ' ἰδοὺ ἡμεῖς, ἔλεγεν ὁ Γεράρδος.

Ἡ κυρία Λαμβέρτου σύρυστα τὴν θυγατέρα της πρὸς τὸν
σύζυγόν της, τῷ εἶπεν·

«Ἰδοὺ ἡ Ἀδελαΐς. Ἀδελαΐς, ὁ πατήρ σου ἐφοβεῖτο. . . .

Ἡ Ἀδελαΐς ἐβεβαίωνεν ἤδη τὸν πατέρα της.

«Μᾶς εἶπον ὅτι ἐπανήλθατε, καὶ ἐτρέχαμεν, ὁ Κ. Γεράρδος
καὶ ἐγὼ, διὰ νὰ μάθωμεν ποῖον αἴτιον σὰς ἠνάγκασε νὰ ἐπι-
στρέψῃτε τόσο ταχέως εἰς Φρομομβίλλην.

— Ὅθι μάθετε τὰ πάντα. Ἀλλὰ δὲν ἔχω καιρὸν ν' ἀρχίσω
πάλιν τὴν ἱστορίαν τοῦ ναυαγίου μου.

— Τοῦ ναυαγίου σας; ὦ! Θεέ μου!

— Ἀστειύομαι. Ἄλλως, ἀφοῦ εἶμαι ἐδῶ, ἔπρεπε νὰ ἦσθε ἡσφαλισμένοι. Θέλω νὰ ἐπιταχύνω νὰ γίνῃ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἔπρεπε νὰ διατάξω πρότερον.

— Τί λοιπὸν, πάτερ μου ;

— Ὁ Λουδοβίκος θὰ ἐπισάξῃ τὴν φορβάδα, διότι θὰ υπάγω εἰς τὸ Φονταίνεβλώ ἔφιππος.»

Ἡ Ἀδελαῖς ἀνέκραξε πάλιν

«Ὅχι, πάτερ μου, ὄχι ! Ἦλθατε, σὰς κρατοῦμεν' θὰ ἀναχωρήσητε αὔριον.

— Τρόντι, εἶπεν ὁ Γεράρδος, ὀλίγας ὥρας πρότερον, ἢ ὀλίγας ὕστερον

— Μάλιστα, ὀλίγας ὥρας ὕστερον, ὀλίγας πρότερον, λαμπρῆ μου πάτερ.

— Ἄ ! μὲ συγχωρεῖτε . . Ὑπεσχέθην εἰς τὸν θεῖόν μου, ὑπεσχέθην εἰς τὸν συμβολαιογράφον . . .

— Θὰ μείνετε, πάτερ μου, θὰ μείνετε.

— Φίλε μου, εἶπεν ἡ κυρία Λαμβέρτου, ἐπειδὴ σὲ παρακαλοῦμεν πάντες.

— Τὸ Φονταίνεβλώ, τὸ ἤξεύρω, θὰ ἦναι αὔριον ἄνω κάτω μὲ τὰς γεωργικὰς συνελεύσεις. Δὲν θὰ γίνωνται ὑποθέσεις . . .

— Ἄλλ' ἀναμφιβόλως !

— Ἄλλ' ἀναμφιβόλως, εἶπεν ἡ Ἀδελαῖς μετὰ τὸν Γεράρδον.

— Ὅμως . . προσέθεσεν εἰσέτι ὁ Λαμβέρτος.

— Ὅχι, κύριε !

— Ἐὰν περιμένωμαι, μόνον τοῦτο . . .

— Ὅχι, κύριε, δὲ θὰ ἀναχωρήσητε.

— Ἄλλ', Ἀδελαῖς μου, συλλογίσου . . .

— Δὲν θὰ ἀναχωρήσητε ! Εἶναι ὠραῖος καιρὸς· θεῖα ἐσπέρα ! Θὰ σὰς παιζόμεν μουσικὴν μέχρι τῆς ἐνδεκάτης ὥρας ὑπὸ τὰ ὠραῖα ταῦτα δένδρα.

— Δαιμόνιον ! θελκτικὸν δαιμονάκι !

— Θὰ φέρωσιν ἐδῶ τὸ κλειδοκύμβαλόν μου !

Ἡ Ἀδελαῖς ἔρριψε τοὺς βραχιόνάς της θωπευτικῶς περὶ τὸν τράχηλον τοῦ πατρὸς της.

— Θὰ ἰδῆτε ! Θὰ ἦμαι ἐκπληκτικῶς ἐρασιμα.

— Ὅμως, σκέφθητι καλῶς ἀκόμη, τέκνον μου.

— Ἀποφασιστικῶς μένετε, τοῦτο ἔρρέθη.

— Ὑπὸ ἓνα ὄρον

— Δὲν ὑπάρχει ὄρος. Κάτω τὸν ἐπενδύτην τοῦτον. »

Ἡ Ἀδελαῖς ἐνώσασα ταχέως τὴν πρᾶξιν πρὸς τὸν λόγον, ἀφῆρεσε τὸν ἐπενδύτην τοῦ πατρὸς της.

« Σκεφθῆτε ὁμως »

Ἀφαιρεθεὶς ὁ ἐπενδύτης ἐτέθη εἰς τοὺς κατωτέρους κλάδους δένδρου τινός, ὅπου καὶ ἔμεινεν.

« Κάτω τὸν ἐλεεινὸν τοῦτον πῖλον ! »

Ὁ πῖλος ἔρριφθη μακρὰν ὡς καὶ ὁ ἐπενδύτης.

« Ἀφήσατέ με νὰ ἐκβάλλω τὰ χειρόκτια ταῦτα ! »

Προσπαθοῦσα δὲ νὰ ἐκβάλλῃ τὸ χειρόκτιον τῆς δεξιᾶς χειρὸς τοῦ Λαμβέρτου, ἡ Ἀδελαῖς παρετήρησέ τι. Τοῦτο ἦτον ἡ ἐπιστολή. Ταύτην δὲ λαβοῦσα εἶπε

« Παράδοξον ! τί ἔχετε λοιπὸν ἐκεῖ ; »

Ἡ Ἀδελαῖς εἰνέφριζε ζωηρῶς τὴν ἐπιστολήν, ἣν ἤρχισε νὰ ἀναγνώσκῃ μετὰ τοῦ συνήθους ταραχῶδους τόνου τῶν μαθητρεῶν, κατὰ τὸν καιρὸν τῆς ἀναπαύσεως.

Ἀνέγνωτε λοιπὸν « Ἀξιολάτρευτός μου φίλη, μαὶ ἐλέγετε τὴν πρώϊαν ὅτι »

Ἡ κυρία Λαμβέρτου ἀφῆρεσε τόσο ταχέως τὴν ἐπιστολήν ἐκ τῶν χειρῶν τῆς Ἀδελαιίδας, ὥστε ὁ Λαμβέρτος, τεθορυβημένος καὶ καταπεπληγμένος ὑπὸ τοῦ κινήματος τοῦτου τοῦ τόσο ταχέως ὅσον ἡ λάμψις φλογός ἐπὶ πλακὸς κατειργασμένου χάλυβος δὲν ἐνόησεν ἀρκούντως ἐὰν ἡ Ἀδελαῖς εἶχε διακόψει αἰφνιδίως τὴν ἀνάγνωσίν της, ἢ ἐὰν ἡ μήτηρ της τὴν εἶχεν ἐμπόδισαι νὰ ἐξακολουθήσῃ.

Ἄλλ' ὁ Λαμβέρτος εἶχε λάβει συγχρόνως τὴν χεῖρα τῆς συ-

ζύγου του, και ἀφῆρεσεν αὐτὸς ὁ ἴδιος τὴν ἐπιστολὴν. Ἀνέγνωσε δὲ παρευθὺς· « Ἀξιολάτρευτός μου φίλη, μοι ἐλέγετε τὴν » πρῶταν, ὅτι θὰ ἀναχωρήσῃ τὴν ἐσπέραν ταύτην κατὰ τὴν ὀγ» δόνη ὥραν διὰ Φονταίνεβλώ, και ὅτι θὰ εἴσθε εἰς τὴν μικρὰν » θύραν τοῦ δάσου. Οὐχί, ποτὲ δὲν ἐπεκαλέσθη τὸσο ζωηρῶς » μεθ' ὅλης τῆς ψυχικῆς μου δυνάμεως τὴν ὥραν ταύτην τοῦ ἔρωτος » Ὁ Λαμβέρτος ἀνεφώνησεν· « Ἠτιμάσθη », λαβὼν δ' ἐκ τοῦ θυλακίου τοῦ πιστόλιον ἐσκόπευσε τὴν σύζυγόν του.

Ἡ Ἀδελαῖς ὑπῆρξε ταχύτερα τοῦ παραφρόνος δακτύλου, ὅστις ἤγγιζεν ἤδη τὸ σκάνδαλον.

« Πάτερ μου ! ἐφώνησεν αὐτὴ καλύπτουσα τὴν μητέρα της διὰ τοῦ σώματός της, πάτερ μου ! ἐμὲ πρέπει νὰ φονεύσητε !... »

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη . . . πρὸς ἐμὲ ἐγράφη. »

Και ἐλειποθύμησε μεταξὺ τῶν βραχιόνων τῆς μητρός της.

Ὁ Λαμβέρτος, ἀφήσας νὰ πέσῃ ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ τοῦ πιστόλιον, εἶπεν, ὡς ἐὰν εἶχε δεχθῆ αὐτὸς κατὰ πρόσωπον ὄλην τὴν φλεγομένην πυρίτιδα και τὴν μολυβδίνην σφαῖραν.

« Πρὸς τὴν θυγατέρα μου ἐγράφη ! πρὸς αὐτὴν ! »

(ἀκολουθεῖ).

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΕΝ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΠΛΑΣΕΩΣ.

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.

Ὅτε ὁ Θεὸς μετὰ τὴν πλάσιν ἀπάντων τῶν ἐπὶ γῆς ὄντων, ἐπλασε τελευταῖον τὸν ἄνθρωπον και ἔθηκεν αὐτὸν ἐπὶ τῆς γῆς γυμνὸν και ἀοπλον, τὸ τελευταῖον τοῦτο πλάσμα, ὃ ἔμελλε ν' ἀρξῆ αὐτῆς, δὲν διεκρίνετο τῶν λοιπῶν ἐμφύχων ὄντων ὑπ' οὐδεμιᾶς ἐνδείξεως τοῦ μέλλοντος αὐτοῦ μεγαλείου. Δὲν ἠδύνατο νὰ διασχίσῃ τὰ βῆθη των ὑδάτων, οὐδὲ νὰ διέλθῃ ὀρμητικῶς τοὺς ἀέρας, οὐδὲ ν' ἀποφύγῃ, καθὼς τὸ ἄκαρι, διὰ τῆς μικρότητος αὐτοῦ, τὰς προσβολὰς τῶν ἀγρίων ζώων, νὰ ἀρπάσῃ τὴν λείαν ὡς ἡ ἀλώπηξ, νὰ φύγῃ ὡς ἡ δορκὰς, νὰ ὑπεροπηδήσῃ τὰ ἔλη, τὰς ἀποκρήμινους φάραγγας, τρέχον ὡς ὁ σκίουρος, ἀπὸ κλάδου

εἰς κλάδον, ἀπὸ δάσου εἰς δάσος, ἀπὸ ἠπείρου εἰς ἠπείρον.

Τὸ ἀνθρώπινον γένος ἀνευ μέσων προφυλάξεως ἀπὸ τοῦ καύματος τῆς μεσημβρίας, και τοῦ ψύχους τῆς ἄρκτου, ἐκτεθειμένον εἰς ὅλους τοὺς κινδύνους και τὰς δυστυχίας, ἐφαίνετο ῥιφθὲν ἐπὶ τῆς γῆς, ὑπὸ σκληρᾶς ἰδιοτροπίας τῆς τύχης, ὅπως ἀπολεσθῆ παρευθὺς και καταβροχθισθῆ ὑπὸ τῶν περικυκλούντων αὐτὸ συμφορῶν. Ἐὰν τὰ λοιπὰ πλάσματα εἶχον τότε γλῶσσαν, ἤθελον εἰπεῖ.

« Ποῖον εἶναι τὸ εὐτελὲς τοῦτον ὄν, τοῦ ὁποίου τὸ ἄτριχον » δῆρμα θέλει κατακαεῖ ὑπὸ τῶν πρώτων ἀκτίνων τοῦ ἡλίου » και διαβραχεῖ ὑπὸ τῆς δρόσου τῆς νυκτός, και διαρραγεῖ ὑπὸ τῶν » παγετῶν. Τὸ στόμα του δύναται μόνον νὰ διασχίξῃ τὰ μέλη » καταβληθέντων ἤδη ἐχθρῶν. Ἡ χεὶρ του στερεῖται ὄπλων, ἦνα, » δράξατα τούτους ζῶντας, κατασπαράξῃ. Ὁ ποὺς του, γυμνὸς » πῶς και τὰ λοιπὰ μέλη του, ἀδυνατεῖ νὰ ὑπερασπίσῃ, και σχεδὸν » νὰ ὑποστηρίξῃ αὐτόν. Χάλιξ τις και ἄκανθα μικρὰ δύναται » νὰ τὸν αἱματώσῃ· ὁ ὀφθαλμὸς αὐτοῦ βλέπει ἴσως εἰς ἀπωτά» » τας ἀποστάσεις, ἔνεκα τῆς θέσεως, ἀνευ ὁμῶς ἐιδικῆς τινος » προσπαθείας ἀδυνατεῖ νὰ παρατηρῆ τὰ πρὸ τῶν ποδῶν του, » και ἐνὶ λόγῳ, εἶναι ἀτελής τις λαμπὰς, ἥτις ἀνάπτει μὲν » πρὸς τοῦ πυρὸς τοῦ ἡλίου, σβέννυται δὲ τούτου ἐκλιπόντος, » νὰπολλυμένη ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἔνθα πολλάκις τὸ φῶς ὠφέλιμον. » Ἡ μακρὰ αὐτοῦ κόμη, οὔτε ἔνδυμα, οὔτε ἀμυντικὸν ὄπλον » νεῖναι, ἀλλὰ μᾶλλον οὗτος ὁ ὀλέθριος κόσμος ἐμπόδιον, και » παγίς ἢ φέρει μεθ' ἐαυτοῦ, και ἐν ἧ θέλει ἐμπέσει ἀναμφι» » βόλως, καταδιωκόμενον ὑπὸ δάση.

« Κατατρυχόμενον δὲ ὑπὸ τῆς πείνης, ὑπὸ τῶν ὑετῶν, ὑφ' » ἡμῶν αὐτῶν, ποία ἤθελεν εἶσθαι ἡ τροφή του; Ποῦ ἤθελε » ζητήσῃ καταφύγιον; Ἐὰν ἐπειράτο νὰ κόψῃ καρπὸν τινα ἐκ » τινος δένδρου ἢ νὰ μεταχειρισθῆ ὡς ἄστυλον τοὺς κλάδους αὐ» » τοῦ, πῶς ἤθελεν ἐναγκάλισαι τὰ τρυφερὰ αὐτοῦ μέλη τὸν » τράχυν και μέγαν κορμὸν; Τὸ σῶμα του ἤθελεν ἐξαντληθῆ ἐκ

» τοῦ ὕδρωτος καὶ τοῦ αἵματος ἐν τῇ ἐργασίᾳ ταύτῃ, ἥτις
 » λίαν εὐχρῆς ἡμῖν εἶναι. Οἱ πόδες τοῦ δὲν δύνανται νὰ
 » προσκολληθῶσιν, ἐνῶ ὑπνώττει, καθὼς οἱ τοῦ πτηνοῦ ἐπι-
 » πτῶν ὑπὸ τῶν ἀνέμων κλονουμένων κλάδων. Δὲν θὰ ἠδύνατο
 » νὰ ἀναπαυθῆ ἡσύχως· καὶ ὁ ἀετός ὁ ἀνακαλύπτων αὐτὸ ἐν
 » τοῖς φυλλώμασι, θὰ τὸ κατεσπάραττε διὰ τῶν ἰσχυρῶν του ὀνύ-
 » χων· ἡ ἄρκτος θὰ ἀνέβαινε μέχρι τῆς κορυφῆς τοῦ δένδρου ἵνα
 » τὸ καταβροχθίσῃ· ὁ ἐλέφας θὰ τὸ προσέβαλλε διὰ τῆς προβο-
 » σκιδῆς του· ὁ δὲ ὄφις, οὗ ἤθελε ταράξῃ τὴν φωλεάν, θὰ συ-
 » νθέλιθεν αὐτὸ περιζωννύων διὰ τοῦ σχινοειδοῦς σώματός του
 » μετὰ τοῦ φιλοξενούντος δένδρου.

« Ἐὰν δὲ ἤθελε νὰ φύγῃ ὑπὸ τὰ ὕδατα, οὐδ' ἐκεῖ ἠδύνατο
 » νὰ ζήσῃ· ἢ ἐὰν ἤθελε διερχόμενον ταῦτα, νὰ ζητήσῃ ἄσυλον
 » εἰς ἐτέρας χώρας δὲν ἠδύνατο· διότι ἡ χελιδὼν ὑπερπηδᾷ ἀναμ-
 » φιδόλως τὸν Ἄρκτανόν, ἡ ἀλκυὼν κατοικεῖ ἐπὶ τῶν κυμάτων,
 » καὶ ἄπειρα ἔντομα διασπαυροῦσι ταῦτα διὰ τῆς πορείας των·
 » αὐτὸ ὅμως ἤθελεν ἀπολεσθῆ, ὀργυιάς τινας ἀπὸ τῆς παραλίας
 » μακρυνόμενον, καὶ μάλιστα ἐὰν τὰ θαλάσσια θηρία ἔβλεπον
 » αὐτὸ εἰσβάλλον εἰς τὰς κτήσεις των. Τὸ βασιλείον τῶν ὑδά-
 » των καὶ τῶν ἀέρων ἐξ ἴσου εἶναι ἀπρόσιτον αὐτῷ, καὶ ἐπὶ
 » τοῦ προσώπου τῆς γῆς, ἀνεπαρκὲς εἰς ὑπεράσπισιν ὡς καὶ εἰς
 » προσβολήν, ἀνάξιον νὰ θρέψῃ καὶ νὰ προστατεύσῃ ἑαυτὸν, καὶ
 » ἀσθενὲς παίγιον τοῦ ἀσθενεστέρου ἡμῶν ὄν, δὲν θὰ ἐγενναῖτο
 » ἢ διὰ νὰ ὑποφέρῃ καὶ νὰ ἀποθνήσκῃ.»

Ὁ Θεὸς ὅμως εἶπεν εἰς τὸν ἄνθρωπον. « Αὐξήθητι καὶ πλη-
 » θύνθητι! Πλήρωσον τὴν γῆν, ὑπόταξον αὐτήν! Βασιλεύσον
 » ἐπὶ τῶν ἰχθύων τῆς θαλάσσης, καὶ ἐπὶ τῶν πετεινῶν τοῦ οὐ-
 » ρανοῦ, καὶ ἐφ' ὅλων τῶν ἐπὶ τῆς γῆς ὄντων! »

Μετὰ τοὺς λόγους τούτους, παρῆλθε πολὺς χρόνος, ὄτε τὰ
 ῥωμαλαῖα, τὰ βλαπτικὰ, τὰ τρομερὰ πλάσματα ἐφευγον παν-
 ταχόσει. Τὸ δὲ ἀσθενὲς καὶ γυμνὸν, ἔμαθε νὰ καταδιώκῃ, νὰ
 προσθάνῃ καὶ νὰ δαμάξῃ τὰ ὄντα τῶν ἀέρων καὶ τὰ θηρία

τῶν θαλασσῶν. Φίλος ἀφοσιωμένος, σκοπὸς ἀγρυπνος, ὁ κύων
 ἐφύλαττε αὐτὸ, καὶ ἐθυσίαζε τὴν ἑαυτοῦ ζωὴν ὑπὲρ τῆς ζωῆς
 αὐτοῦ. Ἡ τίγρις τὸ ἐνέδουε διὰ τοῦ δέρματός της. Ἡ κάμηλος,
 ὁ ταῦρος, ὁ ἐλέφας, ὁ ὄνος, δαμασθέντα συνέστησαν περὶ αὐτὸ
 εἶδος τι κοινωνίας αἰχμαλώτου, καὶ παρεῖχον τὰς ἑαυτῶν δυ-
 νάμεις ἐναμίλλως πρὸς ὑπηρεσίαν αὐτοῦ.

Ἐν γένει δὲ ἅπανα ἡ ζωσα φύσις, ἐφαίνετο, ὡς σύνολον τε-
 χνιτῶν, προσπαθούτων νὰ ἐξομαλύνωσι τὰ πρὸ αὐτοῦ ἐμπόδια,
 νὰ συντομεύσωσι τὰς ἀποστάσεις, καὶ νὰ ζητῶσι δι' αὐτὸ ἐπὶ
 τοῦ προσώπου τῆς γῆς, πλοῦτη καὶ ἀπολαύσεις ἀείποτε νέας.
 Ἡ κάμηλος, ὁ ἵππος μετέφερον, κατὰ τὴν ἐπιθυμίαν του, τὰ
 βαρύτερα φορτία ἀπὸ τόπου εἰς τόπον· ὁ χάλυψ παρέσχεν αὐτῷ
 τὸν σπινθῆρα, ὄπλον ἀμυντικὸν κατὰ τοῦ χειμῶνος καὶ τοῦ
 σκότους τῆς νυκτός· ἐποίησεν ἀντὶ τῶν ἀπεράντων δασῶν γο-
 νίμους πεδιάδας, ἐμαλάκυνε τὸν σίδηρον καὶ τὸν χρυσόν, καὶ
 μετέβαλε τὰ μέταλλα, ἀποσπάτας αὐτὰ ἀπὸ τῶν σπλάγγων
 τῆς γῆς ἀκατέργαστα καὶ ἀνωφελῆ, εἰς πελέκεις, εἰς ξίφη, εἰς
 ἄροτρα, καὶ βραδύτερον εἰς πολύτιμα νομίσματα. Ἡ ἐλάτη
 κατεδιβάσθη ἐν τῇ φωνῇ του ἐκ τοῦ ὕψους τῶν ὄρεων, ἐπὶ τῆς
 ἐπιφάνειας τῆς θαλάσσης, καὶ κατακτῶσα ὑπὸ αἰσίους οἰωνοὺς
 τὸν πόντον, καὶ σχηματίζουσα ἐπὶ τῶν κυμάτων κινητὰς γερύ-
 ρας, προσήγγισε πᾶν ὅ,τι ὁ Θεὸς εἶχε διαχωρίσει, τὰς χώρας,
 τὰς φυλάς, τὰ φυτὰ, τοὺς διαφόρους θησαυροὺς. Ἴστος καὶ ἐν
 πηδάλιον, τῷ ἐξήρκεσαν ἵνα θέσῃ εἰς συγκοινωνίαν ὅλας τὰς χῶ-
 ρας τῆς οἰκουμένης.

Τριάκοντα ὅμως αἰῶνες κατὰ πᾶσαν πιθανότητα παρῆλθον,
 ἵνα ἀπαρτισθῶσιν αἱ τεράστιαι αὐταὶ μεταβολαί. Ἡ Εὐρώπη,
 ἡ Ἀσία καὶ ἡ Ἀφρικὴ ἠρίθμουον ἐπὶ τῶν κοινῶν αὐτῶν συνόρων,
 εὐρυχώρους καὶ ἀνθηρὰς αὐτοκρατορίας. Ἡ ἀνθρώπινος φυγὴ
 πρότερον πλανωμένη καὶ βάναισος, ἀνήγειρε νῦν τὰς πυραμί-
 δας, ἵνα ἐνθέσῃ τὸ σῆκος τῆς, παρήγαγε τὴν Ἰλιάδα, καὶ ἐπί-
 στευτε τῷ Θεῷ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ
ΤΩΝ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΜΟΥΣΙΚΗΣ.

Ἡ ἰδέα τῆς μουσικῆς ἅμα τῇ τοῦ ἀνθρώπου πλάσει ἐνεφύη ἐν αὐτῷ, καὶ δὲν ἐξετέλει μὲν ὁ ἴδιος μουσικούς ἤχους κατ' ἀρχάς, ἤκουεν ὁμῶς τὴν μουσικὴν τῆς φύσεως, μουσικὴν, ἧς ἀπομίμησις εἶναι ἡ τεχνική. Ἀπομίμησις ἀτυχής· διότι ἡ μουσικὴ τῆς φύσεως ἐξεγέρει καὶ ἀνυφοῖ τὴν ψυχὴν ὑπὲρ τὰ γήϊνα πρὸς τὸν Πλάστυν, μυριάκις περισσότερον τῆς τεχνικῆς· διότι ποῖα ὀρχεῖστρα, ὅσον πολυσύνθετος καὶ ἀν ὑποθεθῆ, δύναται νὰ παραγάγῃ ἐπὶ τῆς ψυχῆς ἡμῶν τὸ ἀποτέλεσμα ἐκεῖνο, τὸ ὅποιον παράγει δάσος μέγα ὑπὸ τῶν δακτύλων τοῦ Αἰόλου ψαυόμενον;

Ἡ λέξις μουσική παράγεται ἐκ τῆς λέξεως μουσα· ἡ ὡς φρονοῦσι τινὲς ἐκ τοῦ Ἑβραϊκοῦ μοζάρ, σημαίνοντος τέχνην. Διηρεῖτο δὲ εἰς ὀργανικὴν καὶ εἰς φωνητικὴν. Καὶ ποῖα μὲν εἶναι ἀρχαιότερα εἶναι εὐκόλον νὰ ἐννοήσωμεν· διότι ἡ ὀργανικὴ μουσικὴ ἐγένετο ὅταν εὐρέθη καὶ τὸ ὄργανον δι' οὗ ἐξετελεῖτο· ἐνῶ ἡ φωνητικὴ, γινομένη διὰ τῆς φωνῆς, ἐνυπαρχούσης τῷ ἀνθρώπῳ, ἠδύνατο καὶ ὑπὸ αὐτοῦ τοῦ πρώτου ἀνθρώπου νὰ ἐκτελεσθῆ.

Ἦδη θέλομεν ἐξετάσει μόνον τὴν ὀργανικὴν.

Καὶ τὴν πρώτην μὲν θέσιν κατεῖχεν ἡ κιθάρα ἢ ἡ φόρμιγξ, ἧς τὴν ἐφευρέσιν ἀποδίδουσι τῷ Ἀπόλλωνι, τῷ καὶ διὰ τοῦτο καλουμένῳ φόρμιγκτῇ· καὶ ἐγένετο μὲν ἐξ ὀστράκου χελώνης, εἶχε δὲ χορδὰς ἐκ λίνου· παρελθόντος δὲ χρόνου, ἀντεκατεστάθησαν διὰ χορδῶν ἐξ ἐντέρων. Καὶ κατὰ πρῶτον μὲν εἶχε τρεῖς ἐξ οὗ καὶ τρεῖς χορδοί· εἶτα δὲ ἐπτὰ, ἐξ οὗ ἐπτάχορδος ἢ ἐπτάφθογγος ἢ ἐπτάγλωσσος. Ἐκιδάριζον δὲ ἢ κρούοντες πλήκτρῳ, ἢ ψαύοντες δακτύλοις. Ἡ κιθάρα ἢ φόρμιγξ ἔφερε τὸ ἐπίθετον Ἀσιας, ὡς ἐφευρεθεῖσα εἰς πόλιν τινὰ τῆς Ἀσίας.

Τὸ ὄργανον τοῦτο ὡς πρὸς τὰς χορδὰς ἐλάμβανε συχνὰ πολὺς τροποποιήσεις.

Τὴν δευτέραν θέσιν κατεῖχεν ὁ αὐλός, ὅστις διηρεῖτο εἰς δύο εἶδη, εἰς εὐθὺν καὶ εἰς πλάγιον. Τὸν πρῶτον ἐφευρεν ἡ Ἀθηναῖα, τὸν δὲ δευτέρον ὁ Πάν. Ἐγένετο δὲ ὁ αὐλός ἐκ κοκκάλων διαφόρων ζώων, καὶ ἐκ τοῦ φλυοῦ δένδρων τινῶν· ἐνίοτε δὲ καὶ ἐξ ὄστου ἐλεφαντίνου· ἀλλὰ τοῦτο σπανίως, ἔνεκα τῆς μεγάλης τιμῆς του. Ἐκαλοῦντο αἱ φωναὶ τοῦ αὐλοῦ λεπταλέαι, ὡς οὔσαι ὀξεῖαι.

Ἡ σύριγξ ἦτο εἶδος αὐλοῦ ἐπίσης, διαφέροντος ὁμῶς κατὰ τοὺς ἤχους, διότι εἶχε βαρεῖς καὶ μεγαλοπρεπεῖς, διὸ καὶ βαρύβορμοι ἐκκαλοῦντο.

Ταῦτα τὰ τῶν Ἑλλήνων κύρια μουσικὰ ὄργανα. Οἱ δὲ προπάτορες ἡμῶν ἐδίδον μεγάλην ἀξίαν εἰς τὴν μουσικὴν, ἥτις ἐφευρέθη ὑπὸ τῶν Θεῶν· ἐνόμιζον ὅτι συντείνει οὐ μόνον εἰς τὴν ἠθικὴν τοῦ ἀνθρώπου μόρφωσιν, ἀλλ' ὅτι καὶ φυσικῶς ὀφελεῖ αὐτόν. Ἐγνώριζον ὅτι διὰ τῆς μουσικῆς διασκεδάζονται αἱ θλίψεις καὶ ἡ μελαγχολία ἡμῶν, ὅτι πολλὰκις μᾶς κάμνει νὰ λησμονῶμεν τοὺς μεγαλητέρους ἠθικούς καὶ φυσικούς πόνους· καὶ ὅτι ἐξημερώνει τὰ ἦθη. Ἀλλ' ἐνόμιζον ὅτι παρωθεῖ τοὺς ἀνθρώπους πρὸς τὴν τρυφήν· διὸ ἀπέφευγον τὴν τερπνὴν μουσικὴν, καὶ ἠγάπων τὴν μεγαλοπρεπῆ. Ὅτε Τιμόθεος ὁ μουσικός, θαυμασθεὶς εἰς τὰς Ἀθήνας, ἔπαιξε καὶ εἰς τὴν Σπάρτην τὴν ἐνδεκάχορδον φόρμιγκά του, οἱ ἔφοροι, ἀφοῦ τὸν ἐξέβρισαν, τὸν ἠνάγκασαν ν' ἀφαρέσῃ τρεῖς χορδὰς, ἵνα μὴ ἐκθηλύνῃ τὸν λαόν.

Ἐντούτοις καὶ ἐβραβεύοντο οἱ μουσικοὶ καὶ ἄλλας πολλὰς ἀμοιβὰς ἀπελάμβανον, καὶ ὡς θεῖον δῶρον ἐνόμιζετο αὕτη. Ὁ δὲ Πλάτων παροτρώνει τοὺς πατέρας νὰ διδάσκωσι τὰ τέκνα αὐτῶν μουσικὴν, καὶ προτρέπει πάντας εἰς πᾶσαν ἡλικίαν νὰ ψάλλωσιν ἐν τοῖς συμποσίοις. Ὅστις δὲ οὔτε ψάλλει οὔτε παίζει θεωρεῖται ὑπ' αὐτοῦ ὡς μὴ τυχὼν ἀνατροφῆς.

Γ. Π.

ΤΟ ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ ΤΩΝ ΚΙΝΕΖΩΝ.

Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ.

Οἱ Κινέζοι ἐορτάζουσι μετὰ μεγίστης λαμπρότητος τὴν ἐπάνοδον τῆς πρωτοχρονιάς. Ὁ πρῶτος μὴν τοῦ Κινεζικοῦ ἔτους, ὅστις ἀρχεται περὶ τὰ μέσα τοῦ καθ' ἡμᾶς Φεβρουαρίου, ὀνομάζεται Γάτ-Γουττ. Μόλις οὗτος προσεγγίζει, ὅτε πάντες, πτωχοὶ καὶ πλούσιοι, ἐγκαταλείπουσι τὰ ἔργα των, ὅπως μὴ διανοοῦνται περὶ ἄλλου τινός, εἰμὴ πῶς νὰ συχνάξωσιν εἰς τοὺς ναοὺς καὶ πῶς νὰ εὐωχῶνται. Ἰσχυρίζονται ὅτι πάντα τὰ ἐκ-κρημῆ ἔργα πρέπει νὰ ᾧσιν διηυθετημένα ἐκ συμφώνου καὶ κατὰ τὴν εὐχαρίστησιν τῶν ἐνδιαφερομένων μερῶν τὴν παραμονὴν τοῦ νέου ἔτους. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἡ ἰσχὺς τῶν Μανδαρινῶν μένει μετέωρος ἐπὶ τινὰς ἡμέρας· τοῦτο δὲ ἐπιφέρει ἐνίοτε συγχύσεις ἐνεκα τῆς ἰσχύος, ἣν ἔχουσι τότε οἱ ἰδιῶται νὰ κανονί-ζωσι τὰς λογοδοσίας των καὶ τὰς ὑποθέσεις των συμφώνως πρὸς τὰ ἀρχαῖα ἔθιμα. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι συνήθως ἐπίσης δυσά-ρεστον διὰ τὸν ὀφειλέτην ὡς καὶ διὰ τὸν δανειστὴν, ἀλλὰ πάν-τοτε ἦττον ὀχληρὸν ἢ ἡ μεσολάβησις τῆς δικαιοσύνης.

Σοορ-Νιρ εἶναι τὸ δοθὲν ὄνομα εἰς τὰς λαμπρότητας τῆς πρώτης ἡμέρας τοῦ ἔτους. Ἀρχονται ἐν πρώτοις οἰκοδομοῦντες εἰς τὴν γειτνίασιν τῶν ναῶν, μεγάλα ἐξ ἰνδοκαλάμων θεά-τρα, ἐπὶ τῶν ὁποίων πρέπει νὰ ὑπάρχωσιν εἰκονισμένα δρά-ματα πρὸς τιμὴν τῆς θεότητος τοῦ ναοῦ. Ἐκάστη οἰκία ἀγοράζει τότε φανούς νέους· τεμάχιον χάρτου ἐρυθροῦ τίθεται ἐπὶ τῆς θύρας αὐτῆς, ἢ ἐπ' ἐκείνης τῶν γωνιῶν της, ὅπου εἰσιτεθημένοι οἱ ἐφέστιοι θεοί· τὰ ἐπιπλά ἀνανεοῦνται καὶ ἡ οἰκογένεια στο-λιζεται διὰ τῶν ὠραιότερων αὐτῆς ἐνδυμάτων. Τὸ τελευταῖον τοῦτο ἔθιμον εἶναι ὑποχρεωτικόν· διότι ὁ Κινέζος πιστεύει ὅτι θὰ ἐδυστύχει καθ' ὅλον τὸ ἔτος, ἐὰν δὲν ἦτο καλῶς ἐνδεδυμένος τὴν πρώτην ἡμέραν τοῦ ἔτους· οὕτω μεταχειρίζεται πάντας τοὺς τρόπους κατὰ τὰς δυνάμεις του διὰ νὰ τηρήσῃ τὸ ἔθιμον τοῦτο·

ἐνίοτε δὲ ὑπεξαιρεῖ τὰ ἐνδύματα, τὰ ὅποια δὲν εἶναι εἰς κατὰ-στασιν ν' ἀγοράσῃ.

Μόλις εἶναι μεσονύκτιον, ὅτε ἐκπυροσροτήσεις ἀρχονται νὰ ἀκούωνται ἀπὸ τοῦ ἐνὸς ἄκρου τῆς Κίνας μέχρι τοῦ ἐτέρου· προέρχονται δ' ἐκ πυροτεχνημάτων, τὰ ὅποια ἕκαστος καίει διὰ νὰ γνωστοποιήσῃ ὅτι αἱ ὑποθέσεις του εἰσὶν αἰσιῶς περαιω-μένοι. Πρὸ τῶν οἰκιῶν τῶν μανδαρινῶν, τὰ πυροτεχνήματα ταῦτα εἰσὶ προσηλωμένα εἰς σειρὰν ἐρυθρῶν στηλίσκων, καὶ καίονται μετὰ δέκα λεπτά, ἀφοῦ ἀρχίσωσι ν' ἀκούωνται συνε-χῶς ἐκπυροσροτήσεις. Χρήσις πυροτεχνημάτων γίνεται ἐν Κίνα καθ' ὅλα τὰ εἶδη τῶν ἐορτῶν, δηλαδὴ εἰς γάμους, προσερχο-μένων φίλων κτλ. σκοπὸς δὲ τούτου εἶναι νὰ καταστήσῃ τοὺς θεοὺς εὐνοϊκοὺς.

Αἱ ἐπισκέψεις τὸ νέον ἔτος εἰσὶν ἐν χρήσει ἐν Κίνα ὡς καὶ ἐν Εὐρώπῃ. Ἐὰν τύχῃ πλούσιος ἐκεῖνος, τὸν ὁποῖον ὑπάγει τις νὰ ἐπισκεφθῇ, τοιοῦτον εἶναι καὶ τὸ εἶδος τῆς ὑποδοχῆς αὐτοῦ· κρατεῖται συνήθως εἰς μέγαν προθάλαμον νεωστὶ διακεκοσμημέ-νον, περιεστοιχισμένος ὑπὸ τῶν ὑπηρετῶν αὐτοῦ, ἐνδεδυμένων ἐνδύματα νέα. Αἱ ἔδραι ἔχουν στιλβωθῆ ἐκ νέου καὶ εἰσὶ κεκα-λυμμένοι δι' ὑφασμάτων ἐρυθρῶν. Θύρα διπλῆ ἀνοίγεται ἵνα εἰσέλθῃ ὁ ξένος, καὶ ὁ κύριος τῆς οἰκίας κάθηται ἐφ' ἐνὸς σοφᾶ εἰς γωνίαν τινὰ τῆς αἰθούσης· ἀλλ' ἐγείρεται καὶ προχωρεῖ πρὸς τὸν ἐρχόμενον, ἐνῶ τὰ tams-tams* ἀντηχοῦσιν ὑπὸ τὰ κτυπή-ματα τῆς δι' ἐριούχου περιβεβλημένης ράβδου. Τότε οἱ δύο Κινέζοι κάμνουσι πλείστας ὑποκλίσεις καὶ προσρήσεις, αἵτινες, ἐὰν ὁ ξένος κατὰγεται ἐξ εὐγενῶν, διαρκοῦσι συνήθως δέκα λεπτά. Τράπεζα ἐκ μαρμάρου καὶ τεθημένη πρὸ τῆς ἔδρας ἑκατέρου τῶν φίλων περιέχει τὸ τέϊ· οὗτοι δὲ πίνουσιν εἰς ὑγιάν ἀλλήλων· συνδιαλέγονται μετὰ νέων τρόπων εὐγενείας, καὶ ἀποχωροῦσι τέλος κραυγάζοντες παντὶ σθένει τὰς ὑπερβολικωτέρας προσρή-σεις. Αἱ ἐορταὶ τοῦ νέου ἔτους τῶν Κινέζων διαρκοῦσι δέκα

* Ὀργανον τῶν Ἀσιανῶν.

ἡμέρας. Ἡ πρώτη ἡμέρα ὀνομάζεται *Kaü-Tät* (ἡμέρα τῶν πτηνῶν). Ἡ ἑορτὴ αὕτη προώρισται πρὸς ἀνάμνησιν τοῦ ὅτι τὰ πτηνὰ εἰσι μία τῶν τροφῶν τοῦ ἀνθρώπου· ἀπέχουσι τοῦ κρέατος τὴν ἡμέραν ταύτην, καὶ οἱ καθ' ὑπερβολὴν αὐστηροὶ τὰ ἦθη (*les ridoris-tes*) τηροῦσι πρὸς τούτοις αὐστηράν νηστίαν ἰδιαίτερον ἀλλόλοτον περιστασικὸν τῆς ἑορτῆς ταύτης εἶναι ἢ ἕξις ἢ ἔχουσιν οἱ Κινέζοι νὰ κρύπτωσι τὰ σάρωθρα καὶ ν' ἀναρπάξωσι τοὺς κώδωνας, ὡς οἰωνοὺς κακῶν, (*porte malheurs*).

Ἡ δευτέρα ἡμέρα ὀνομάζεται *Kou-Yät* (ἡμέρα τῶν κυνῶν). Οἱ Κινέζοι σέβονται τόσον τοὺς κύνας, λέγει περιγητής τις Ῥώσσοις, ὥστε ἔχουσιν ἐργάτας ἐπιτετραμμένους τὴν κατασκευὴν νεκροκραββάτων διὰ τοὺς κύνας. Πιστεύουσιν ὅτι εἰς τῶν σοφῶν τῶν ἐσώθη τοῦ θανάτου διὰ τινος τῶν ζώων τούτων, τὸ ὅποιον κατέφαγε τὸν δολοφόνον του· καὶ ὅμως μετ' ἰδιαζούσης ἀσυνεπείας οἱ Κινέζοι τρώγουσι τὸ κρέας τοῦ ζώου τούτου. Ἡ τρίτη ἡμέρα ὀνομάζεται *Sän-Yät* (ἡμέρα τῶν χοίρων), ὑπάρχει καὶ διὰ τὴν ἑορτὴν ταύτην αἴτιον, ὡς καὶ διὰ τὴν προηγουμένην. Οἱ Κινέζοι τιμῶσι τὴν μνήμην ἐνὸς τῶν ζώων τούτων, τὸ ὅποιον ἔσωσε, κατ' αὐτοὺς, πολύτιμον χειρόγραφον ἐκ τοῦ πυρός· ἀπέχουσιν ἐπίσης τοῦ κρέατος τοῦ χοίρου κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην· ὅσον διὰ τὸ ἐπίλοιπον τοῦ χρόνου τοῦτου εἶναι ὁ ἐπίλογος παντὸς γεύματος τῶν Κινέζων.

Ἡ τετάρτη ἡμέρα ὀνομάζεται *Yägg-Yät* (ἡμέρα τοῦ προβάτων). Εἶναι ἀφιερωμένη εἰς τὸν Ποῦν-Κβόν-Βάγχα ποιμένα, ὅστις ἔζησε πτωχὸς, μὴ τρεφόμενος δι' ἄλλου εἰμὴ διὰ λαχανικῶν, καὶ μὴ ἔχων δι' ἐνδύματα ἄλλο τι εἰμὴ τοὺς φλοιοὺς τῶν δένδρων, ἀλλ' ὅστις ἐδίδαξεν ὅλην τὴν γῶραν νὰ ἐσοδεύωσι τὸ μαλλίον τῶν προβάτων· ὁ ναὸς, ὅστις τῶν εἶναι ἀφιερωμένος δὲν ἀποδέχεται ὡς προσφορὰς εἰμὴ καρποὺς, λαχανικὰ, ζαχαρικὰ καὶ οἶνον.

Ἡ πέμπτη ἡμέρα ὀνομάζεται *Neb-Yät* (ἡμέρα τῶν ἀγελάδων).

Ἐν τῶν ζώων τούτων ἐγαλούχησε νέον τι τέκνον, τοῦ ὁποίου οἱ γονεῖς εἶχον ἀπολεσθῆ, τὸ ὅποιον, γενόμενον μανδαρίνος, τῶ ἀνήγειρα ναόν.

Ἡ ἕκτη ἡμέρα ὀνομάζεται *Mä-nät*, αὕτη εἶναι ἡ ἡμέρα τῶν ἵππων. Ἡ ἑορτὴ αὕτη κατέστη, ὅπως ἐντυπώση εἰς τὸν λαόν τὴν ὑπόληψιν τοῦ ὠφελίμου τούτου τετραπόδου.

Νῦν δὲ περὶ τοῦ ἀνθρώπου, εἰς τὸν ὅποιον εἶναι ἀφιερωμένη ἡ ἐβδόμη ἡμέρα· αὕτη ὀνομάζεται *Yän-nät* Ὁ Πὸν-τσὸ, ὅστις ἐδίδαξε τοὺς Κινέζους νὰ τρέφονται μὲ ὀρύζιον, σίτον καὶ κρέας, εἶναι ἡ θεότης τῆς ἡμέρας. Ναὸς ὑπάρχει ἀφιερωμένος αὐτῷ. Αἱ γινόμεναι τῷ θεῷ τούτῳ προσφοραὶ συνίστανται εἰς οἶνον, ὕδωρ καὶ ὄσπρια. Αὐτῷ προσέτι εἶναι ἀφιερωμένη ἡ ὀγδόη ἡμέρα, ὀνομαζομένη *Ko-Yät* (ἡμέρα τῶν γεννημάτων). Ὁ Πὸν-τσὸ πρῶτος ἐδίδαξε πῶς δύναται τις νὰ χρησιμοποιήσῃ τὰ γεννήματα καὶ νὰ τὰ καταστήσῃ τροφήν. Ὁ Πὸν-τσὸ εἶναι ὡσαύτως ἡ θεότης τῆς ἐνάτης ἡμέρας, καὶ ὅστις θέλει νὰ εὐτυχῇ ὀφείλει νὰ σπεύσῃ νὰ τῷ φέρῃ προσφορὰς τὴν ἡμέραν *Mo-Yät* (ἡμέρα τοῦ λίνου). Οὗτος ἐνὶ λόγῳ εἶναι ὁ πρωταίτιος τῶν πλείστων ἀνκαλύψεων· ἀνευ αὐτοῦ οἱ Κινέζοι θὰ ἠγνόουν τὴν γεῦσιν τῶν κυάμων καὶ τῶν πιζελίων, διότι οὗτος πρῶτος ἐκαλλιέργησε φυτείας λαχανικῶν· πρὸς δὲ τούτοις ἡ δεκάτη ἡμέρα εἰς αὐτὸν ἀνήκει ὑπὸ τὸ ὄνομα *Yö-Yät* (ἡμέρα τῶν πιζελίων καὶ τῶν κυάμων).

E. Γ.

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ.

Τρίτος Καρχηδονικὸς πόλεμος.

(149—146.)

Delenda est Carthago.

Ἐνῶ ὁ Ἀννίβας ἐξέπνεεν ἐν τῇ ἐξορίᾳ, ἡ Καρχηδὼν ἀνωφελῶς ἐμάχετο κατὰ τῆς φιλοδοξίας τοῦ Μασσινίσσα. Οὗτος

προφασιζόμενοι ότι οι Καρχηδόνιοι τῷ ἡρνήθησαν τὴν διὰ τῆς χώρας των διάδοσιν του, οικειοποιήθη τὸ πλοῦσιον ἐπ' ἡνείων τῶν Ἐμπορειῶν. Ἐπειδὴ δὲ οἱ Καρχηδόνιοι διεμαρτύροντο κατὰ τῆς ἀδίκου ταύτης κατοχῆς, ἡ Ῥωμαϊκὴ σύγκλητος ἐπεμφεν εἰς τὴν Ἀφρικὴν ἀπεσταλμένους, διὰ νὰ δικάσωσι τὴν διαφορὰν ταύτην. Ἄλλ' οἱ ἀπεσταλμένοι δὲν ἀπεφάνθησαν ὀριστικῶς, διότι ὡς καὶ ὁ Λίβιος λέγει, αἱ περιστάσεις τοῦτο ἀπέκλειον. Ἄλλως ὁ Σκηπίων, ὅστις ἐγίνωσκε κατὰ βάθος τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, ἤθελε διαλύσει τὰς δυσκολίας.

Ἐνθαῦρονθεις ἐκ τῆς ἀνοχῆς ταύτης ὁ Μασσινίσσας, ἀνεβίωσε τὰς εἰσβολὰς του εἰς τὸ Καρχηδονικὸν ἔδαφος, καὶ ἀφίνων τοὺς κατοίκους νὰ κραυγάζωσι κατὰ τῶν ἀδίκων τούτων ἐπιδρομῶν, ἀφῆρπασε τὰς χώρας, τὰς γνωστὰς ὑπὸ τὸ ὄνομα Μεγάλαι πεδιάδες καὶ τὴν ἐπαρχίαν τῆς Τύσκης. Δεινὴ ἦτο τότε ἡ θέσις τῆς Καρχηδόνος. Κατὰ τοὺς ὅρους τῆς ἐν Ζάμα συνθήκης, δὲν ἠδύνατο νὰ κηρύξῃ πόλεμον κατὰ τῶν συμμάχων τοῦ Ῥωμαϊκοῦ λαοῦ, καὶ ἐπομένως καὶ κατὰ τοῦ βασιλέως τῆς Νουμιδίας· ν' ἀντισταθῆ ἑνόπλιως. Ἐν μόνον ὑπελείπετο μέσον ὅπως ἐπιτύχῃ τὸ δίκαιον, νὰ παρακαλῆσθαι τοὺς Ῥωμαίους, ὅπως ἀποφασίσωσιν ἅπαξ διὰ παντὸς περὶ τῆς ὑποθέσεως ταύτης, καὶ ἂν δὲν ἤθελον νὰ τὴν προστατεύσωσιν ὡς σύμμαχον, νὰ τὴν ὑπερασπισθῶσιν ὡς ὑπήκοον.

Οἱ Ῥωμαῖοι κατὰ τὴν περίστασιν ταύτην ἔδειξαν ἀμεροληψίαν, καὶ ἐξέφρασαν τὴν κατὰ τοῦ Μασσινίσσα ὀργὴν των· τοῦτο δὲ διότι ὁ τῶν Μακεδόνων βασιλεὺς Περσεὺς προητοιμάζετο τότε εἰς πόλεμον κατ' αὐτῶν, καὶ ἐζήτηε πανταχοῦ συμμάχους. Ἐπρεπε λοιπὸν νὰ ἐμποδίσωσιν εἰ δυνατόν αὐτοὺς τοῦ νὰ συμμαχήσωσι μετ' ἐκείνου. Ἐπεμψαν ὅθεν νέους ἀπεσταλμένους εἰς Ἀφρικὴν. Ἀλλὰ τοῦ Περσεῦς νικηθέντος ἐν τῷ μεταξύ, ὁ τῶν ἀπεσταλμένων ἀρχηγὸς Κάτων τοσοῦτον κακῶς ἔκρινε, καὶ τοσοῦτον μεροληπτικὸς ἐφάνη, ὥστε οἱ Καρχηδόνιοι δὲν παρεδέχθησαν τὴν ἀπόφασιν του.

Ἐν τούτοις οἱ τῆς Ῥώμης ἀπεσταλμένοι μετὰ μεγάλου θαυμασμοῦ παρετήρησαν τὴν καλλιέργειαν καὶ τὴν εὐφορίαν τῆς χώρας ταύτης. Εἰσερχόμενοι δὲ εἰς τὴν Καρχηδόνα ἐξεπλάγησαν ἰδόντες τὰ πλοῦτη καὶ τὴν ἀναγέννησιν τοῦ λαοῦ τούτου, τοῦ τόσο ἐπικινδύνου εἰς τὴν Ῥωμαϊκὴν ἀρχήν. Ἐπανελθούσης δὲ εἰς Ῥώμην τῆς πρεσβείας, ὁ Κάτων ἐῤῥίψε χαμαὶ σὺκάτινα τὰ ὅποια ἐκόμησεν ἐκεῖθεν ἐντὸς τῆς τηβέννου του, καὶ ἐπειδὴ πολλοὶ ἐθαύμαζον τὴν ὠραιότητά των, « Ἡ γῆ » εἶπεν, « ἦτις τὰ παράγει τρεῖς μόνον ἡμέρας ἀπέχει τῆς Ῥώμης ». Ἐκτότε δὲ τελειόνων τοὺς λόγους του ἐσυνειθίζε πάντοτε νὰ λέγει « Delenda est Carthago » δηλ. πρέπει νὰ καταστραφῇ ἡ Καρχηδὼν.

Ἡ καταστροφή τῆς πόλεως ταύτης ἀπεφασίσθη, αἰτία μόνον ἐχρειάζετο.

Αἱ διχόνοια, αἱ δυστυχῶς βασιλεύσασαι ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, δὲν ἤρρησαν νὰ δώσωσιν αἰτίαν πολέμου. Τρεῖς μερίδες ἐλιμαίνοντο τὴν δυστυχῆ ταύτην δημοκρατίαν. Ἡ ἐθνικὴ μερίς ἢ ἐπὶ κεφακῆς ἔχουσα τὸν Ἀμίλκαν, τὸν ἐπικληθέντα Σαμνίτην, ἢ ἀριστοκρατικὴ ἢ ἡ μερίς τῶν Ῥωμαίων, καὶ ἡ Νουμιδικὴ ἢ οἱ φίλοι τοῦ Μασσινίσσα. Περὶ τὸ 152 π. Χ. ἡ ἐθνικὴ μερίς ὑπερισχύσασα καὶ εἰς τὰ πράγματα ἐλθοῦσα, ἐξώρισε 40 ἄνδρας τῆς Νουμιδικῆς μερίδος, οἵτινες ἐλθόντες παρὰ τῷ Μασσινίσσῃ, τὸν παρεκίνησαν ζωηρῶς νὰ κηρύξῃ τὸν πόλεμον. Οὗτος τῶνόντι κατέλαβε τὴν πόλιν Ὀροσκοπίον. Οἱ Καρχηδόνιοι ἀπώλεσαν πλέον πᾶσαν ὑπομονὴν καὶ ἐκήρυξαν τὸν πόλεμον. Τὰ δύο στρατεύματα συνεπλάκησαν, καὶ μετὰ πολυῶρον μάχην, καθ' ἣν ὁ Μασσινίσσας καὶ τοὶ ἐννενηκοντούτης ἐξεπλήρωσε βασιλέως καὶ στρατιώτου καθήκοντα, οἱ Καρχηδόνιοι ἠττήθησαν κατὰ κράτος. Ὁ νέος Σκηπίων ὅστις ἔτυχε θεατῆς εἰς τὴν μάχην ταύτην, ἐπανελάβε πολλὰκις ὅτι οὐδέποτε ἠσθάνθη τοσαύτην ζωηρὰν χαρὰν, ὅσην κατ' ἐκείνην τὴν ἡμέραν. Ἡ ἦττα αὕτη, καθ' ἣν οἱ Καρχηδόνιοι ἀπώλεσαν 50000 ἄνδρων, τοὺς

ἔκαμε νὰ συλλογισθῶσιν ὅτι δεινὴ ἦτο ἡ θέσις των. Ἡσθάνθησαν ὅτι ἡ Ῥώμη δὲν ἤθελε τοῖς συγχωρήσει τὸν κατὰ τοῦ συμμάχου της πόλεμον. Κατεδίκασαν ὄθεν εἰς θάνατον τοὺς συμβουλευσάντας τὸν πόλεμον, Ἀσδρούβαν, Καρθάωνα καὶ ἄλλους, καὶ ἐπεμψαν μετὰ ταῦτα πρέσβεις εἰς τὴν Ῥώμην διὰ νὰ καθυποβάλωσι τὸ σέβας των εἰς τὴν Σύγκλητον. Οὗτοι ἐλθόντες εἰς τὴν Ῥώμην ἠρώτησαν τὴν Σύγκλητον τί ἐπεθύμει νὰ πράξωσιν· ἐκείνη δὲ χωρὶς νὰ ἐκφρασθῆ καθαρώς « τὸ γινώσκετε » εἶπεν.

Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἡ Ἰτίκη, ἣτις ὑπῆρξε πάντοτε πιστὴ σύμμαχος τῆς Καρχηδόνος ἔκλινε πρὸς τοὺς Ῥωμαίους. Ἐκτοτε ἡ Σύγκλητος δὲν ἔκρυπτε πλέον τὰ πολεμικὰ της σχέδια. Οἱ δύο ὑπατοὶ Πανίλιος καὶ Κηνορῖνος, διετάχθησαν ν' ἀναχωρήσωσι δι' Ἀφρικὴν. Τοῦτο μαθόντες οἱ Καρχηδόνιοι πέμπουσι νέαν πρεσβείαν, ἣτις ἀπαντᾷ τὸν Ῥωμαϊκὸν στρατὸν εἰς Σικελίαν.

Οἱ ὑπατοὶ εἶπον πρὸς αὐτὴν ὅτι ἡ Καρχηδὼν δύναται νὰ διατηρήσῃ τοὺς νόμους της, τὴν ἐλευθερίαν της, τὰς γαῖας της, ἐπὶ τῇ συμφωνίᾳ νὰ δώσῃ 300 ὁμήρους ἐκ τῶν ἐπιφανεστέρων οἰκογενειῶν τῆς πολιτείας.

Οἱ ὄμηροι παραδίδονται, ἀλλ' οἱ στρατηγοὶ δὲν ὁμολογοῦν ἀκόμη τ' ἀληθῆ τῆς Συγκλήτου σχέδια. «Θὰ μάθετε, λέγουσιν, εἰς τὴν Ἰτίκην τί θὰ πράξετε πρὸς ἐπιτυχίαν της εἰρήνης.»

Οἱ ὑπατοὶ διαβαίνουν εἰς τὴν Ἀφρικὴν, καὶ διακηρύττουσι εἰς τοὺς Καρχηδονίους νὰ παραδώσωσιν τὰ ὄπλα ἐὰν εἰλικρινῶς τὴν εἰρήνην ποθοῦσιν. Οὗτοι κομίζουσι 2000 πολεμικὰς μηχανάς, 281,000 στρατιωτικὰς ἐνδυμασίας. Τότε ὁ ὑπάτος Κηνορῖνος τοῖς ἀναγγέλλει ὅτι πρέπει νὰ ἐγκαταλείψωσι τὴν πόλιν των, καὶ νὰ κατοικήσωσι τρεῖς λεύγες μακρὰν τῆς θαλάσσης. «Ἡ Ῥώμη, λέγει, μᾶς ἔστειλε νὰ καταστρέψωμεν τὴν Καρχηδόνα.»

Ἀμα ἡ ἀπάντησις αὕτη ἐγνώσθη εἰς τὴν Καρχηδόνα, γε-

νικὴ ἐξηγήθη ἀγανάκτησις καὶ μανία. Κατέκοψαν τοὺς πρέσβεις, οἵτινες ἐσυμβούλευσαν τὴν παράδοσιν τῶν 300 ὁμήρων εἰς τοὺς Ῥωμαίους, ἐπέπεσαν κατὰ τῶν ἐκεῖ κατοικούντων Ἰταλῶν, καὶ ὕστερον ἠτοιμάσθησαν εἰς ἀπελπιστικὴν ἀμυναν. Οἱ ναοὶ καὶ τὰ δημόσια καταστήματα μετεσχηματίσθησαν εἰς ἐργοστάσια, ὅπου καθ' ἑκάστην κατεσκευάζοντο, 1000 ἀσπίδες, 300 ξίφη, 500 λόγχαι, καὶ 1000 βέλη. Ἐπειδὴ δὲ ἔγεινεν ἔλλειψις νευρῶν καὶ σχοινίων, αἱ γυναῖκες ἠρωϊκῶς προσήνεχον τὰς κόμας των.

Οἱ ὑπατοὶ ἀπεκρούσθησαν εἰς δύο ἐφόδους, ὁ στρατὸς των ἠρημώθη ὑπὸ ἐπιδημικῆς νόσου, καὶ ὁ στόλος των κατεκάη. Τρεῖς ὁ Ῥωμαϊκὸς στρατὸς ἐκινδύνευσε νὰ καταστραφῆ, εἰς μίαν δὲ συμπλοκὴν μόλις ἐσώθη τῇ συνεργίᾳ τοῦ Σκηπίωνος, ὅστις γενόμενος μετ' ὀλίγον ὑπατος, καὶ κηρυχθεὶς στρατηγὸς τοῦ ἐν Ἀφρικῇ πολέμου ἔδωκεν ἄλλην ῥοπήν εἰς τὰ πράγματα. Καὶ πρῶτον μὲν ἐξήσκησε πειθαρχικῶς τὸν στρατὸν του, μετὰ δὲ ταῦτα ἀπεμόνωσε τὴν ἐπὶ ἰσθμοῦ κειμένην Καρχηδόνα ἐκ μὲν τῆς ξηρᾶς διὰ τείχους, ἐκ δὲ τῆς θαλάσσης διὰ θαυμαστοῦ ἀποκλεισμοῦ τοῦ λιμένος.

ὑπὸ τῆς ἀπελπισίας ἐμπνεόμενοι οἱ Καρχηδόνιοι καὶ εἰς τὰς φρίκας τῆς πείνης ὑποπεσόντες, ἐξετέλεσαν ἐκπληκτικὸν τι. Ἠνέφξαν νέαν ἐξοδὸν εἰς τὸν λιμένα διατρυπήσαντες τοὺς ἀποτόμους βράχους, καὶ ἐπέπεσαν κατὰ τῶν ἐκπεπληγμένων Ῥωμαίων μετὰ νέου στόλου, κατασκευασθέντος ἐκ τῶν δοκῶν τῶν ἐρειποθέντων οἰκῶν των. Ἀλλ' ὁ Σκηπίων ἐνίκησε τὸν στόλον τοῦτον, τὸν ἔκλεισεν εἰς τὸν λιμένα, καὶ δὲν τὸν ἄφισε πλέον νὰ ἐξέλθῃ ἐκεῖθεν· ὁ διοικῶν τὰς Καρχηδονικὰς δυνάμεις Ἀσδρούβας, ἠθέλησε διὰ μέσου τοῦ Βασιλέως τῆς Νομίδας νὰ συνθηκολογήσῃ μετὰ τοῦ Ῥωμαίου στρατηγοῦ, ἀλλ' αἱ προτάσεις του ἀπερρίφθησαν, καὶ ἡ πολιορκία ἐξηκολούθησεν. Ὁ Σκηπίων κυριεύσας τὸν λιμένα Κίθωνα ἠνέφξε πλέον τὴν εἰς Καρχηδόνα εἴσοδον, καὶ ὁ Ῥωμαϊκὸς στρατὸς εἰσήλασε μέχρι

τῆς ἀγορᾶς. — Ἐμενεν ἡ ἀκρόπολις Βύρσα. — Διὰ τὰ φθάσει δέ τις εἰς αὐτὴν ἔπρεπε νὰ διέλθῃ διὰ μακρῶν καὶ στενῶν ὁδῶν, περιοριζομένων ὑπὸ ὑψηλῶν οἰκιῶν. Οἱ Ῥωμαῖοι λοιπὸν ἐμπεσόντες ἐκεῖ ἐξετέθησαν εἰς τρομερὰν χάλαζαν πετρῶν καὶ βελῶν. Διὰ πᾶν οἶκημα, διὰ πᾶν πάτωμα, διὰ πᾶν βῆμα, ἐχρειάζετο νέα πολιορκία καὶ νέα μάχα. — Τοῦτο διήρκεσεν ἕξ ἡμέρας, ὅτε τέλος ὁ Σκηπίων, πλέων εἰς τὸ ποταμηδὸν χυθὲν αἷμα καὶ πατῶν ἐπὶ πτωμάτων, ἔφθασεν εἰς τοὺς πρόποδας τῆς ἀκροπόλεως.

Πεντήκοντα χιλιάδες ἀνδρῶν ἦσαν ἐν αὐτῇ μεταξύ τῶν ὁποίων ὁ Ἄσδρούβας μετὰ τῆς γυναικὸς καὶ τῶν τέκνων του. Τινὲς τῶν Καρχηδονίων προσῆλθον εἰς τὸν Σκηπίωνα καὶ εἶπον, ὅτι οἱ ἐν τῷ περιβόλῳ τῆς Βύρσης ἦσαν ἔτοιμοι νὰ παραδοθῶσιν ἤρκει μόνον νὰ μὴ ἐσφάζοντο. «Τοῖς τὸ ὑπόσχομαι, εἶπεν ὁ Σκηπίων, ἀλλ' οἱ αὐτομολήσαντες αἰχμάλωτοι δὲν θέλουσι τύχει τῆς χάριτος ταύτης. — Τὸ πλῆθος ἐξῆλθεν. — Ὁ Ἄσδρούβας καὶ οἱ αὐτόμολοι κατέφυγον εἰς τὸν ναὸν τοῦ Ἀσκληπιοῦ, μαχόμενοι μὲ τὸ θάρρος, ὅπερ δίδει ἡ ἀπελπισία. Ἐξαντληθέντες ὅμως ἐκ τοῦ κόπου καὶ τῆς πείνης ἀπεσύρθησαν εἰς τὸ ἄνω μέρος τοῦ ναοῦ. Ὁ Ἄσδρούβας ἰκέτης ἦλθε νὰ πέσῃ εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ νικητοῦ ὁ Ῥωμαῖος στρατηγὸς τὸν ἐπέδειξεν οὕτω τεταπεινωμένον εἰς τοὺς αὐτομόλους. Ἐκεῖνοι δὲ ἀφοῦ ἐξήμεσαν φρικτὰς ὕβρεις κατὰ τοῦ ἀρχαίου τῶν στρατηγοῦ, ἔθεσαν πῦρ εἰς τὸν ναὸν καὶ ἐκάησαν ὑπὸ τὰ ἐρείπια αὐτοῦ καὶ τῆς πατρίδος των. Ἡ σύζυγος τοῦ Ἄσδρούδα, ἣτις ἔμεινε μεταξύ τῶν τελευταίων προμάχων τῆς Καρχηδόνας, ἀνέβη εἰς τὸ ὕψος τῆς οἰκοδομῆς ἐνδεδυμένη τὰ λαμπρὰ τῆς ἐνδύματα καὶ φέρουσα τοὺς πολυτίμους τῆς κόσμους, κατηράσθη τὸν ἀνάξιον σύζυγόν της, ἐσφαξε τὰ τέκνα της, καὶ ἐρρίφθη μετ' αὐτῶν εἰς τὰς φλόγας.

Λέγουσιν ὅτι ὁ Σκηπίων εἰς τὴν θείαν τοσοῦτων ἐρείπιων, καὶ ὑπὸ τὰς ἐντυπώσεις τῆς δεινῆς ταύτης καταστροφῆς, δὲν ἠδύ-

νήθη νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυά του. Τοῦ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα ν' ἀνακράξῃ μετὰ τοῦ Ὀμήρου.

Ἔσσεται ἡμαρ, ὅτ' ἂν ποτ' ἰλώλῃ Ἴλιος ἰρή

Καὶ Πριάμος καὶ λαὸς εὐμμελίω Πριάμοιο.

(Ὀμ. Ἰλ. Δ. 465).

Ἐρωτηθεὶς δὲ ὑπὸ τοῦ τυχόντος ἐκεῖ ἱστορικοῦ Πολυβίου τί ἠνόει διὰ τούτων τῶν λόγων. « Τὴν Ῥώμην, ἀπεκρίθη ἐκεῖνος, διότι βλέπω τὸ ἄστατον τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων. »

Δέκα ἀπεσταλμένοι τῆς Συγκλήτου ἐλθόντες εἰς Ἀφρικὴν ὅπως τακτοποιήτωσι τὴν τύχην τῶν κατακτηθέντων μερῶν, διέταξαν τὴν καταστροφὴν τῶν λειψάνων τῆς Καρχηδόνας, καὶ κατηράσθησαν ἐν ὀνόματι τῶν καταχθονίων θεῶν ὄντινα ἤθελε τὴν ἀναστήσει ἐκ νεοῦ. Ὅλον δὲ τὸ μέρος, ὅπερ ἀνήκει εἰς τὴν Καρχηδόνα ἐν τῇ Ἀφρικῇ, κατέστη Ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία.

Α Ν Α Μ Ι Κ Τ Α .

Αὐταπάργησις ἐνὸς μαύρου,

ὑπὸ τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην ἐδημοσίευσαν αἱ ἀμερικανικαὶ ἐφημερίδες τὸ ἐξῆς τρομερὸν γεγονός.

Πλοῖόν τι ἀμερικανικὸν διέπλεε τὸν Ὀκεανόν καταληφθὲν δ' ὑπὸ τρικυμίας καὶ ἐπὶ δύο ἡμέρας παλαῖον πρὸς τὰ κύματα, ἐκινδύνευε νὰ καταποντισθῇ. Τὸ πλῆρωμα, ἀπελπισθὲν τέλος περὶ τοῦ πλοίου, καὶ μὴ ἔχον ἄλλην σωτηρίας ἐλπίδα, ἐρρίψεν εἰς τὴν θάλασσαν μεγάλην τινὰ λέμβον, καὶ ἐπιβάν αὐτῆς ἀφέθη εἰς τὴν διάκρισιν τῶν κυμάτων καὶ τὴν εὐσπλαγχνίαν τοῦ θεοῦ. Ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐφέρετο ἡ λέμβος ἐπὶ τῶν κυμάτων, οἱ δὲ ἐν αὐτῇ μάτην ἀνεζήτουν διὰ τῶν ὀφθαλμῶν τὴν ξηρὰν οὐρανὸν μόνον ἔβλεπον μαῦρον ὑπεράνω αὐτῶν καὶ θάλασσαν ἀγανὴ περὶ αὐτούς. Ἐπὶ τέλους αἱ τροφαὶ ἄς εἶχον παραλάβει ἐπὶ τῆς λέμβου ἤρχισαν νὰ ὀλιγοστεύωσι, μετ' οὐ πολὺ δὲ

και ἔλλειψαν παντελῶς. Ἐφευκτος λοιπὸν ἐπέκειτο ὁ διὰ τῆς αἰτίας θάνατος. Ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ αὐτῶν οἱ ἐν τῇ λέμβῳ ἠπόρουσαν περὶ τοῦ πρακτέου. Ἐπὶ τέλους ἐπροτάθη παρὰ τινος νὰ ἀποθάνῃ εἰς ἓξ αὐτῶν, ὅπως χρησιμεύσῃ ὡς τροφή πρὸς σωτηρίαν τῶν ἄλλων, ὁ κληρὸς δὲ νὰ ἀποφασίσῃ τίς ἔμελλε νὰ προσφερθῇ θῦμα ὑπὲρ τῶν λοιπῶν. Ἄπαντες ἐπευφήμησαν εἰς τὴν πρότασιν ταύτην, ἀλλ' ἕκαστος ἤθελε νὰ ἐξαιρέσῃ ἑαυτὸν τοῦ κλήρου, προτείνων τοὺς σπουδαίους λόγους οἵτινες ἠνάγκαζον αὐτὸν νὰ ἐπιθυμῇ τὴν ζωὴν. Ὁ μὲν ἔλεγεν ὅτι εἶναι οἰκογενειάρχης, ἔχων σύζυγον καὶ τέκνα· ὁ ἄλλος εἶχε γραίαν μητέρα, ὑπὲρ ἧς ὄφειλε νὰ φροντίσῃ, καὶ ἄλλος ἦτο εἰσέτι πολὺ νέος καὶ δὲν ἀπῆλαυσε τὰς ἡδονὰς τοῦ βίου. Ἐκαστος ἔφρισεν ἀναλογιζόμενος τὸν διὰ μαχαίρας θάνατον, καίτοι θεωρῶν ὡς βέβαιον τὸν διὰ τῆς αἰτίας.

Σφοδρὰ ἐξηκολούθη ἔτι ἡ φιλονεικία μεταξὺ τῶν ἐν τῇ λέμβῳ πεπολιτισμένων Ἀμερικανῶν, ὅτε ἐγεγερθεὶς μαῦρος τις δούλος, ὃν ὁ εὐγενὴς τῆς Ἀμερικῆς συνειθίζει νὰ θεωρῇ οὐχὶ ὡς ἄνθρωπον, ἀλλ' ὡς ἄλογον κτῆμα, εἶπεν· « Ἄπαντες προτείνετε σπουδαίους λόγους δι' οὓς φοβεῖσθε τὸν θάνατον καὶ ἐπιθυμεῖτε τὴν ζωὴν. Οὐδένα τοιοῦτον λόγον δύναμαι νὰ προτείνω ἐγώ. Δὲν ἔχω μητέρα, οὔτε σύζυγον, οὔτε τέκνα· εἶμαι μόνος ἐπὶ τῆς γῆς. Ἡ ζωὴ εἰς οὐδὲν θέλει μὲ ὠφελῆσαι, θέλω δὲ θεωρῆσαι ἑμαυτὸν εὐτυχῆ θυσιαζόμενος ὑπὲρ ὑμῶν. Ζητεῖτε κρέας διὰ νὰ κορέσητε τὴν πεινᾶν σας, καὶ αἷμα διὰ νὰ σβέσητε τὴν δίψαν σας· ἰδοὺ, ἔχετε ἀμφότερα». Καὶ ταῦτα λέγων, ἐβύθισε μάχαιραν εἰς τὸ στῆθος του, καὶ ἐξέπνευσε μὲ μειδίαν εἰς τὰ χεῖλη.

Γάμος διὰ συναλλαγματικῆς.

Ἐν Ἀμερικῇ συνήθη ἐσχάτως ὁ ἐξῆς περιέργος γάμος. Ῥάπτῃς τις ἔγγαμος δανεισθεὶς παρὰ τινος νεάνιδος ὀνόματι Μάρθα 50 λίρας, ὑπεσχέθη πρὸς ἐξόφλησιν τοῦ δανείου νὰ

νυμφευθῆ αὐτὴν δύο ἡμέρας μετὰ τὸν θάνατον τῆς συζύγου του, καὶ ἐξέδωκε τὴν ἐξῆς συναλλαγματικὴν, ἢ ὀρθότερον εἰς διαταγὴν, γραμματίον· « Δύο ἡμέρας μετὰ τὸν θάνατον τῆς συζύγου μου ὑπόσχομαι νὰ νυμφευθῶ τὴν κυρίαν Μάρθαν, ἢ εἰς διαταγὴν αὐτῆς ὅποιανδήποτε ἄλλην, ἥτις μετὰ τὴν ῥηθειᾶν προθεσμίαν ἤθελε μοὶ παρουσιάσει τὴν παρούσαν, ἀντὶ 50 λιρῶν στερλινῶν, ἃς ἔλαβον παρ' αὐτῆς εἰς μετρητὰ ».

(Ἵπογ.) * * *

Ἡ κυρία Μάρθα, ἀσθενήσασα βαρέως, καὶ προἰδοῦσα τὸν θάνατον, ὀπισθογράφησε τὴν συναλλαγματικὴν εἰς διαταγὴν ἐτέρας, ἥτις, ἀποθανούσης τῆς συζύγου τοῦ ράπτου, παρουσίασεν εἰς αὐτὸν τὴν συναλλαγματικὴν πρὸς ἐξόφλησιν. Ὁ γάμος ἐτελέσθη ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν· οἱ σύζυγοι ζῶσιν ἤδη ἐν Νέᾳ Ὑόρκῃ ἀγαπώμενοι καὶ εὐδαιμονοῦντες.

Τὸ ὥρολόγιον τῶν Κινέζων.

Γνωστὸν ὅτι ἡ κόρη τῶν ὀφθαλμῶν τῆς γαλῆς δὲν μένει πάντοτε ἡ αὐτὴ, ἀλλ' αἰετοτε μεταβάλλεται τό τε μέγεθος καὶ τὸ σχῆμα, διότι εἶναι μικρὰ μὲν τὴν ἡμέραν, μεγάλη δὲ τὴν νύκτα· καὶ τὴν μὲν πρωΐαν εἶναι ὠσειδῆς, ἀπὸ δὲ τῆς πρωΐας μέχρι τῆς μεσημβρίας σμικρνομένη καθίσταται στρογγύλη, καὶ ἀπὸ τῆς μεσημβρίας μεγεθνομένη βαθμηδὸν, ἀνακτᾷ κατὰ τὴν ἑσπέραν τὸ ὠσειδῆς αὐτῆς σχῆμα. Ἐκ τῆς παρατηρήσεως ταύτης ὠφελοῦμενοι οἱ Κινέζοι μεταχειρίζονται πολλάκις ἀντὶ ὥρολογίου ἀψύχου καὶ ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων κατασκευασθέντος, ὥρολόγιον ἄλλο ἔμψυχον καὶ ὑπὸ τοῦ θεοῦ δημιουργηθέν. Λαμβάνοντες δηλονότι ἀνά χεῖρας γαλῆν τινα, παρατηροῦσι τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτῆς, καὶ ἀνευρίσκουσι κατὰ τὸ μέγεθος καὶ τὸ σχῆμα τῆς κόρης τῶν ὀφθαλμῶν τῆς τὰς ὥρας τῆς ἡμέρας.

— Ἀμφισβητεῖται καὶ νῦν ἔτι ἐν Ἀμερικῇ ἡ ἀλήθεια τῶν λεγομένων περὶ σχοινοβάτου τινός, ὅστις διέβη τὸν Νιαγάραν ἐπὶ σχοινοῦ τεταμένου ἄνωθεν αὐτοῦ. Τὸ καθ' ἡμᾶς νομίζομεν

τὸ πρᾶγμα οὐ πάντῃ ἀπίθανον, καθότι εἰς ἐποχὴν πολὺ προγενεστέραν ἕτερος σχοινοβάτης κατώρθωσε παρόμοιον, ἴσως δὲ καὶ δυσκολώτερον κατώρθωμα. Τὴν 17 Ἰουλίου 1335, ὅτε Κάρολος ὁ ΣΤ΄ νυμφευθεὶς τὴν ὠραίαν Ἰσαβέλλην τῆς Βαυαρίας καὶ εἰσερχόμενος μετὰ τῆς συζύγου του εἰς Παρισίους, διέβαινε τὴν γέφυραν τὴν καλουμένην Pont de Change, μικρὸν ἀπέχουσαν τῆς Παρυίας τῶν Παρισίων, ἐπὶ σχοινίου τεταμένου, οὗτινος τὸ μὲν τῶν ἄκρων ἦτο δεδεμένον ἐπὶ τοῦ πύργου τῆς ἐκκλησίας, τὸ δὲ ἕτερον ἐπὶ τῆς προμνησθείσης γεφύρας, περιπατῶν σχοινοβάτης τις κατέβη ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ πύργου εἰς τὴν γέφυραν, κρατῶν διὰ μὲν τῆς ἀριστερᾶς χειρὸς ἀνημμένην δάδα, διὰ δὲ τῆς δεξιᾶς ἀργυροῦν στέφανον. Ὅτε δὲ ἐπλησίασε τὴν γέφυραν, ἐστάθη ἐπὶ τοῦ κλονομένου ἐδάφους ἐφ' οὗ ἐβάδιζε, καὶ κύψας ἔθεσε τὸν στέφανον ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς βασιλείσσης, μεθ' ἧς ὀρθωθείς, ἐπέστρεψεν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ πύργου, ἐν μέσῳ τῶν ἐνευφημιῶν τοῦ παρισταμένου ἀπέριου πλήθους.

Ἐὰν νῦν ἀναλογισθῶμεν ὅτι ὁ μὲν σχοινοβάτης ὁ διαβάς τὸν Νιαγάραν ἐβάδιζεν ἐπὶ σχοινίου ὅπως δὴ ποτε ὀρίζοντιοῦ, ὁ δὲ ἡμέτερος ἐπὶ σχοινίου λίαν κεκλιμένου διὰ τὴν μικρὰν ἀπόστασιν τὴν χωρίζουσαν τὴν Παναγίαν τῶν Παρισίων ἀπὸ τῆς γεφύρας, ἀναγκαζόμεθα νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι ὁ σχοινοβάτης τοῦ 1335 κατώρθωσεν ἔργον ἀσυγκρίτως δυσκολώτερον τοῦ σχοινοβάτου τῆς Ἀμερικής.

— Ἄοιδός τις παρεπονεῖτο εἰς τὸν Ἀββᾶ Σεφρᾶν διότι δὲν τῷ ἔδιδον τὴν σύνταξιν ἣν τῷ ὑπεσχέθησαν. Τί Κύριε, τῷ ἀπεκρίθη ὁ ὑπουργός, ὀλίγην ἀκόμη ὑπομονήν' δὲν εἶναι δίκαιον οἱ κλαίοντες νὰ προτιμηθῶσι τῶν ἀδόντων;

ΠΟΙΗΣΕΙΣ

—(000)—

Πρὸς τοὺς δούλους ἐλληνικοὺς λαοὺς.

Λαοί, τί δὲν ἀνίστασθε τῆς δουλικῆς πατρίδος;
Τί ὕπνον ἐκοιμήθητε βαρὺν καὶ ληθαργώδη;
Μήπως δὲν εἴσθε Σεῖς υἱοὶ τῆς γῆς τῆς Ἑλληνίδος;
Μήπως ψυχὴν δὲν ἔχετε ἐλληνικὴν φλογώδη;

Ματαίως ψάλλομεν λοιπὸν θουρίους καὶ παιᾶνας,
Ματαίως περιμένομεν τὴν ἐπανάστασίν Σας;
Εἰς ποίας ἐνεπέσατε πολιτικῆς πλεκτᾶνας,
Καὶ μένετε εἰς τὴν οἰκτρὰν αὐτὴν κατάστασίν Σας;

Στενάζει τῶν πατέρων Σας τὸ καταρρέυσαν αἷμα
Καὶ κλαίουσι ἀπὸ σφαγῶν μητέρες μονοθεῖσαι,
Τοῦ Κωνσταντίνου θρηνωδεὶ λησμονηθὲν τὸ στέμμα,
Καὶ τῶν ἡρώων αἰσικαὶ γογγύζουσι ὕβρισθεῖσαι.

Οὐαί! ματαίως ἔχυνες τὸ αἷμά Σου, ὦ Ῥήγα,
Δεδουλωμένη ἔμεινεν, δύστηνε, ἡ πατρίς Σου,
Τοῦ τάφου, μὴ ἐξέρχουσαι, ἐντὸς τοῦ τάφου σῖγα
Ὅ Ἑλληνας ἐγκατέλειπε τὴν μνήμην Σου κοιμήσου.

Τὸ αἷμα Σου πλὴν ἐπ' αὐτῶν ἄς μένη αἰωνίως,
Οἵτινες ἐλησμόνησαν καὶ ἔθνος καὶ πατρίδα,
Οἵτινες δὲν ἐγείρονται νὰ πέσωσιν ἀνδρείως,
Καὶ τὴν λαμπρὰν κατέσβεσαν τοῦ γένους μας ἐλπίδα.

Ἐντὸς τοῦ τύμβου μὴ βοᾷς, σικαὶ δεινὴ τοῦ Πύρρου,
Δὲν ἔχεις πλέον τοὺς λαμπροὺς ἐκεῖνους πατριώτας,
Ἄδράνεια κατέλαβε τὰ τέκνα τῆς Ἡπείρου,
Ἀνδρεῖοι δὲν τῆς ἔμειναν, δὲν ἔχει στρατιώτας.

Ποῦ εἶσθε, Σεῖς ἀρρένωτοι ἄρματωλοι τῆς γῆς Της ;
 Στίφη Κλεπτῶν ἀδάμαστα, Σᾶς προσκαλῶ ποῦ εἶσθε ;
 Σᾶς εἶχεν ἄλλοτ' ὄπαδούς ἢ δόξα καὶ ἡ πίστις,
 Πλὴν τώρα κόκκαλα ψυχρά, ὑπὲρ ἐκείνων κεῖσθε·

᾽ὦ φάσμα μεγάλσχημον τοῦ Ἀλεξάνδρου, μάτην
 Ζητεῖς εἰς τὴν πατρίδα Σου πυρκαϊᾶν ν' ἀνάψης,
 Εἰς Θλιβεράν περὶ αὐτῆς εὐρίσκεσαι ἀπάτην,
 Κι' εἰς τοὺς ἐχθροὺς ὑπόνομον δὲν δύνασαι νὰ σκάψης.

Εἰς χιωνώδεις κορυφάς, δὲν φέρουν πλέον βῆμα
 Ἀνδρεῖοι μισοτύρανοι, ἐλευθερίας φίλοι,
 Οὔτε ἀκούεις νὰ βροντᾶ, καὶ νὰ ὠθῆ εἰς μνήμα
 Ἐχθροὺς πατρίδος τὸ βαρὺ του κλέπτου καρυοφύλλι.

Τὰς ἱεράς ἀφήσατε τῆς δόξης μας ιδέας
 Τὰ ὄπλα ἐκρεμάσατε εἰς Θλιβεράς ἰτέας.

Τί εἶπον ;... λόγους ἔχουσα μεστοὺς χολῆς, πικρίας·
 Ὅχι . . θὰ λάμψη δι' ἡμᾶς ἡμέρα τις εὐδία.
 Πρὸ τῆς εἰκόνας τῆς σεπτῆς θεᾶς ἐλευθερίας
 Σφοδρῶς κροτεῖ τοῦ Ἑλληνοῦ ἢ εὐγενῆς καρδία,

Τοὺς κόλπους, ὧ ἀφήσατε λαοὶ, τῆς ἀδρανείας
 Ἀσπάσθητε τὴν ἱεράν σημαίαν τῆς ἀνδρείας,
 Δεδουλωμένοι θραύσατε τὰς δουλικὰς ἡνίας,
 Ὑψώσατε τὸ λάβαρον τῆς παλιγγενεσίας.

Ἐγείρεσθε, θὰ τιναχθοῦν ἐδῶθεν πανταχόθεν.
 Πλήθη σφριγῶντα μαχητῶν κατὰ τῶν δυναστῶν σας,
 Ἐγείρεσθε, θὰ ἰσχυρθῆ ἡ πάλη Σας θεόθεν,
 Κι' ἀσπίδα σας θὰ ἔχετε σωρείαν προστατῶν Σας.

ΧΡΙΣΤΟΦ. ΣΑΜΑΡΤΣΙΔΗΣ.